

СВОБОДА

LIBERTY

Часопис для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“.

Рік XIV. Скрентон, Па., Четвер 26-го Липня, 1906. Число 30.

Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, July 26, 1906. No. 30

Важне!

До відомости всім відділам Р. Н. Союзу і їх Урядникам.

П. П.! Як Вам вже всім відомо через орган Р. Н. Союзу і Ваших делегатів, остатня IX. Голов. Конвенція Р. Н. Союзу ухвалила многи реформи в нашій організації, з котрих найважливіші суть:

1) Розмет. 2) Підвишене посмертної заемоги з 300 на 500, а з 600 на 1000 дол. 3) Підвишене декотрих заемоги. 4) Заложене фондів: бідних, для вспомогання членів находячих ся в нужді, фонду Народного, фонду желізного і много инших, які причиняють ся до розвою нашої славної організації Р. Н. С.

Щоби тое все впровадити як найскорше в жите і уникнути всяких можливих непорозумінь Голов. Уряд Р. Н. Союзу звиває отсим всіх членів Р. Н. Союзу а особливо Вас П. П. місцеві Урядники до стислого застосовання ся до нисше поданих всказівок:

1) Голов. Уряд Р. Н. Союзу уважає всіх тих членів, котрі дотепер були записані на 300 дол. заемоги як членів записаних від першого Августа б. р. на 500 дол., тих, котрі дотепер були записані на 600 доларів як записаних на ціле посмертне се е на 1000 доларів, однак члени, котрі би схотіли переписатись з цілого на пів або з половини на ціле посмертне, можуть се зробити дорогою своїх відділів найдалше до 1. Августа б. р. Відділи, котрі сего не зробять до 1. Августа, будуть вважатись за такі, що годять ся полишити все по старому, значить, хто був записаний на 300 дол. буде записаний на 500, а хто був записаний на 600, буде записаний на 1000 дол.

2) Всі члени, котрі живуть подальше від своїх відділів мають найдалше до 1. Августа донести до відділу своєї адресу.

3) З грамотами, котрі мають бути переписані для всіх членів на ново, на разі треба здержатись і не присилати їх до Голов. секретаря аж тоді, коли він Вам дасть о сім знати.

4) В Августі жаден відділ не буде збирати і платити місячних вкладок до Р. Н. С. і до Братства аж в Септембрі буде платити за Август і то тоді, коли дістане розмет від Голов. секретаря, натомисть відділи, котрі ще мають довги до каси Р. Н. С. за місячне і другі річи, мають сей довг сколектовати в Августі і ввслати до секретаря.

5) Орган „Союзу“ від тепер будуть відбирати всі члени без ріжниць чи они записані на ціле посмертне чи на половину, проте коли прийде розмет, за орган кожний член буде платив 10 цнт., так як ухвалила Голов. Конвенція.

6) Відділ, котрий не заплатити свого розмету протягом 60 днів буде виключений з Р. Н. Союзу; сей параграф відноситься і до поодинокого члена.

7) Всі місцеві Р. Н. Союзи мають безусловно змінитись на Братства і заложити собі місцеву касу; ті, що не роблять, можуть бут в „Союзі“, але член такого М. Р. Н. С. если не заплатити раз наложеного на него розмету, буде виключений з Р. Н. Союзу.

8) Всі відділи найдалше до 1. Августа мають ввслати до Голов. секретаря всякі зміни своїх членів, дотикаючи посмертної заемоги.

Отсе менше більше всі найголовніші ухвали і розпорядження, до котрих звиваєсь Вас еще раз як найстисліше застосоватись.

ЗА УРЯД Р. Н. СОЮЗА:

Х. Харчів, предс., А. Шаршонь, касіер,
С. Ядловский, секретар.

Вп. Пп. секретарі Р. Н. Союзу.

Пригадую вам, що кожний член е обовязаний заплатити 25 ц. на покриті коштів Конвенції. Хто не заплатити до трех місяців, буде виключений з членів Р. Н. Союзу. (§ 17. ст. Р. Н. С. і ухвала з VIII голов. Конвенції).

З поважанем,
С. Ядловский.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Липень	
26	Ч. Гаврига арт.
27	П. Онисима
28	С. Волод. кн. р
29	М. 8. Ст. в Сб.
30	П. Марини ввуч.
31	н. Еміліяна, Серпеня, Маврина

— Після кожної конвенції „Союзу“ всілякі дурисвіти пускають брехні між членів „Союзу“, що Союз банкрутує і тин подібне, щоб лише намовити людей до виступлення з Союзу. Таке саме діє і тепер. Отже звертаємо увагу всіх членів Союзу, аби на такі брехні не звертали уваги, а если для них щось неясне, нехай вперед напишуть до Головного Уряду Союзу і довідаються ся як справді річи стоять.

3 Вінніпег, Ман. доносять, що тамошня читальня ім. Т. Шевченка розвиває ся знаменито; доси вписало ся до сто трицять членів, а нові люди заедно приступають. Минувшої Неділі мало відбути ся в читальні загальне віче, на котре запрошено багато Русинів з околиці Вінніпегу. Мали там обговорювати ся важні справи щодо організації і шкільництва. Промовляти мали: пп. Головацкий, Ферлей, Арсенич, Лютяк і инші. Тут лучило ся багато нещасливих випадків з причини стріткар. Кілька осіб убито, а кільканайцять покалічено. Стріткарі вже ходять у Неділю; буде більше каліцтва і гроший в компанії, але й для робітника буде легше, бо буде мав більше роботи і переїдець до парку за три і пів цента. Доші перепадають трохи не що-дня, вже аж за багато! Комарів у нас велика сила; вже й на Мейн Стріт кусають...

Н. Надія.

Начальник кубанської области затвердив статут українського товариства „Просвіта“ в Катеринодарі над рікою Кубань. З статута видно, що товариство має на меті відкривати школи, музеї, уряджати лекції, курси, запрошувати лекторів для мандрівок по области. Товариство має право підтримувати грошима книговидавництва, торгувати книжками і розсилати найманих людей для продажу українських книжок по области. Має воно право видавати стипендії, а до обовязку членів его відноситься ся висовувати з народу талановитих учеників, даючи їм змогу здобувати широку освіту.

На конвенції майнерів в Карбондейл, що розпо-

чала ся 17-го с. м., делегат Келей закидав в острих словах комітету дистрикту надужите фінансів з каси ювілейної. Секретар Демпсей боронить чести комітету; часописи американські уміщують сензаційні статі про сю справу.

У всіх фабриках ткацьких в стейті Масачусетс наступило від дня 9 Липня с. р. підвишене платні робітників о 5 процент. З тої підвишки користати буде 45 тисяч людей.

Так само підвишено зарібки ткачів в Нью Бедфорд, з чого скористає 15 тисяч робітників.

Соціалістично-радикальний посол Можен вніс у французькій палаті депутатів законопроект, на основі якого має ся день 1 Мая установити законним днем святоточним під назвою „Свято робітників“. Робітники, заняті в службі державній і громадській повинні того дня одержувати свою звичайну плату.

Минувшого тижня наступив в каміньоломах в Белвуд, недалеко Чикаго, фатальний вибух. Трох робітників роздерло на дрібні кусники, а кільканайцять осіб смертельно поранило. Части тіла одного убитого чоловіка знайдено на дереві в віддаленю 100 стіп від місця експлозії. Здогадують ся, що сей вибух спричинив якийсь злочинець в цілі рабунку, бо знайдено одного робітника одертого з одежі, в якій мав він зашитих 1.000 дол.

Недалеко місцевости Лудловил, Н. Й. положив ся якийсь невідомий мужчина на шинах залізничі Лігай Валі і заснув. Небагом надїхав поїзд і убив сплячого на місці.

Санітарний інспектор Гедрік в Чикаго відкрив случайно погану обстанову і страшні нехлюйства в одній місцевій пекарні. В кількох комнатах, призначених до печеня хліба, спали робітники на столах; пивниці страшно занеціщені і ніколи не провітрювані. Не мож було знайти нігде жадної умивальні для робітників, а всюди лежали грубі верстви порохи і сьміття. Се случайне відкрите порушило уми усіх мешканців великого міста, а ходить чутка, що в деяких чикаговских пекарнях еще більш нехлюйства, ніж в тамошних різницях. Побачимо, що скажуть на се санітарні інспектори, яким поручено оглянути усі

пекарні зі сторони правлячих кругів.

В Торонто, Онт. згорів на днях найбільший млин фірми International Tale Company в Haileyburg. Шкоду обчислюють на 125 тис. дол., а обезпечене вносить лише \$70.000.

3 Шельбури, Р. Ай. доносять, що британський парохід „Гарлін“ розбив ся посеред мраки при Блек Пойнт і затонув. Капітан із залогою виратував ся.

Доси сконстантовано страти в наслідок пожежі підчас землетрясеня в Сан Франсиско, Кал. в 166 случаях і виплачено 14 міль. дол. обезпеченя. Тих 166 будиноків були заасекуровані на суму 19 міль. дол., але 5 міль. дол. відтягнуено яко шкоди спричинені землетрясенем. Здає ся, що товариства асекюраційні будуть приневолені виплатити около \$1.000.000.000

Дня 27. Червня застрілив камеральний побережник Міхал Круль в Яремчу, в Галичані, господаря Петра Марчука. Між ними завязала ся була суперечка о пень соснини. Круль закинув Марчука, що він украв сей пень в камеральнім лісі, а Марчук присягав ся і виказував ся посвідкою, що пень е з громадского ліса. Серед суперечки Круль впакував Марчука набій шроту в самі груди в долішню половину серця. Поміч уділена Марчукови студентом медицини Сокалем на нічо не придала ся, бо з розірваних грудий звисало поранене серце. Присутні Гуцули відобрали опісля стрільбу з рук Круля, але на приказ камер. лісничого Швайцера віддали єї знова. Круль пропав від тої хвилі в лісах, а за ним пустились в погоню жандарми.

Василина Курець (на Буковині) забила свою власну дитину неправого лова сейчас по породі в той спосіб, що замкнула її в щільно замикаючім ся куфрі, так, що дитина удушила ся з браку повітря. Судова комісія із Садагури сконстантувала, що дитина уродила ся жива — і тим самим признала факт убійства.

Марія Спирідівна, що забила президента поліції в Тамбові Люхеновского, зістала вислана на Сибір враз з иншими в'язнями. На двірці в Москві прощало її множество осіб, бажаючи сій мучениці за-

волю витревалости, на що вона відповіла: „Небагом ми до вас повернемо!“

Часопис „На кануне“ доносить: Селяни з села Петропавлівки, купаньсько-го псвіта, постановили на зборі післяти телеграму з привітом державній думі і списати, чого їм треба і чого вони сподівають ся від Думи. Написати телеграму приручили батюшці, старшині та волосному писареві. Ті взяли та замість такої телеграми, яку їм приручено, післяли телеграму цареві і висловили в ній вірнопідданські почування. Селяни довідавши ся, як їх одурено, рішили за се батюшці відрізати косу, а старшину вбити. Тепер батюшка, старшина й писар деє утікли з Петропавлівки, а туди післяно драгонів.

В Білостоці ген. Богалевский, заступаючий губернатора, зложив з уряду бурмістра, а 12 поліцаїв велів арештувати за те, що брали участь в недавних проти-жидівских розрухах.

3 Еривану на Кавказі доносять, що там поновила ся опять борба між Вірменами і Татарями. Що дня нападають одні на других і мордують ся взаємно. Жертви в людях великі. Від 10 днів страйкує в Еривані поліція. На владикавказській залізничі велике забуренне серед персоналу, котрому не виплачено гратифікації за рік 1905.

3 Лібави вплив пораз перший до Спол. Держав пасажирский корабель „Смоленський“. Везе 626 подорожних і має 4000 тон фрахту.

Жертви

на
Револуц. Українську Партію.
3 Сіл, Вердж. Іван Близький 50 центів.
Василь С. Гривнак 20 дол.
Гігмонт Бичинський 2 дол.
Попередно 269.06
Разом 291.56

Повідомлене.

Уряд братства сьв. Отця Николая в Форд Сіті, Па. звиває отсим всіх своїх членів на мітинг, котрий відбудеть ся дня 29-го Липня с. р. Будемо аміняти статисти братства і відбирати місячне. Кожний член мусить вврівняти усі свої задегости.

Н. Теплич, предс.,
Г. Гумендач, касі,
С. Баль, секр.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна его бачити в офісі:
від 8-ої до 10-ої год. рано,
від 2-ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old P'hone 1308—B

Анин.

Доробив ся.

Містер Русінко, угорський Русин, радо оповідав кожному про своє жите, і всі Русини в місті де він мешкав, знали його з того. А коли я раз зайшов поміж наших людей, та розпитував їх, як живе ся їм в Америці, як жило ся в Старім Краю і т. д. і коли вони бачили, що я собі все те списую, сказали мені:

— Коли ви хочете почути цікаве оповідання, таке, що з того книжку можна зложити, до йдіть до містра Русінка. Він в своїм житю так много перебув, а до того так складно уміє розказувати, що певно того не пожалуєте.

Мене саравили до его хати, а що була се субота пополудни, тож і застав я містра Русінка в дома.

Ми привитали ся, та зачали розмову. Відтак я його попросив, щоб мені розказав дещо зі свого життя, але що в хаті і на дворі було дуже горячо, я предложив поїхати до парку. Русінко згодив ся.

В парку ми пішли над річку, зішли з високого скалистого берега на долину, і посідали на камінь. Я закурих папірса, Русінко закурих файку і зачав оповідати „з початку“:

— Я мав 24 роки коли оженив ся; увільнили мене в війська, невдалий був там, от і оженив ся. Я пристав до жінки, бо в мене нічого не було мого. Але там я жив лиш дві неділі. Тато жінчин з синами впили ся, тай нас вигнали з хати. Що робити, думаю. Іди ти жінко на службу, наш князь потрібують, а я поїду в Америку. Ідуть люди, і там заробляють, треба і мені їхати. Чень Бог має милосердіє над бідним.

— Як я женив ся, мав трошка своїх грошей, троха дали князь жінці, коли наймала ся до них на службу, а решту пожичив у добрих людей. За ті гроші купив я шіфкарту, тай приїхав в Америку. Коли я приїхав до Нью-Йорку, якийсь пан казав мені їхати до Гейзелтону, дав мені карточку і казав, що там дістану роботу. У того пана було якесь чесне лице, а його послухав і молив Бога, щоб слова його були правдиві.

— Я приїхав до Гейзелтону, тому вже 18 літ назад. Нікого не знаю, нікого не розумію, ні мене ніхто не розуміє. Щось говорили на мене „Гунгерян“ ну, і дай їм Боже здоров'я, дали мені роботу не бресі.

— То було літо, то я і не журив ся де спати. От під брехою, під шопою, тай добре. Істи дали мені ті люди, що зі мною робили, кождий дав трошка, тай чоловік поживив ся. Мови їх я не міг добре розуміти, бо говорили иншою мовою, але я щось троха полапував, а далі то вже і порозумів добре. Я пізнійше довідав ся, що вони до мене говорили по польськи, а самі були Литвини.

— От і вони взяли мене до себе і став я у них на борді. І прості були люди, казали що в Старім Краю робили на поли, а дуже було у них все по паньски. І хата паньска, і їда паньска, і ліжко паньске.

— Ну, думаю я собі, прийде ся мені заплатити цілу мою пайдю за то все. Прийшла пайда, мені виплатили 38 таларів.

— Гей, гей, кілька то грошей я маю, в Старім Краю за цілий рік тільки не зароблю, що ту за оден місяць. Але кілька то прийде заплатити за борд, вже так і бою ся питати. Аж вони мені сказали, що маю заплатити 12 доларів. Мені тяжкий камінь упав з серця, але я все еще собі думаю, що то за богато. Два найцятя таларів, то трицятя гульденів, а я не хочу такого паньства, я не приїхав до Америки панувати, я приїхав заробити дещо грошей, бо в мене жінка, я хочу вернути до краю, а хочу газдувати.

— От і найшов я собі борд у одного Словака з нашого краю, а платив я всего вісім таларів місячно. Вже прийшла і друга пайда, я дістав щось 36 доларів, заплатив борд, і маю вже 50 таларів зложених. Не знаю що з ними зробити. Ношу їх при собі, бою ся щоби хто не украв, тримаю їх завязані в сорочку. Тепер вже я знаю, як занести гроші до каси, а тогді, чоловік бояв ся своєї тіни, а і Айриші нападали на наших людей, і неодного зрабували, а навіть замордували, аж боронив ся. Так побачив я, що небезпечно при собі носити гроші, і сховав їх в хаті в сінник.

— Якось прийшло ся, захоріла жінка мого господаря. Він крутить ся на всі боки, не має грошей, от і каже до мене: позич мені Русінко, поратуй. Тай я його поратував. Ваав від мене всі мої гроші, тай по нивійший день. Паскудний нарід Словаки. Коли йому вже поздоровіла жінка, і він дістав добру роботу, бачу що має гроші на п'ятику, так кажу, щоби віддав мені що винен. А він ще накинун ся на мене, ще а-рештом мене страшив. Ти, каже він до мене, еще грінор, ти мене розуму хочеш учити, маєш свідків, щось мені дав гроші, потрафим зі скваером говорити? Насварив на мене, накричав ся, і грошей не віддав. Най його Пан Біг за се судить.

— Жалко мені стало, що я покинув Литвинів, бо тепер мене то все більше коштувало.

— І знайшов я собі новий борд у одного Поляка. Добрий був чоловік, не такий захланний як Словак, тільки дуже любив пити. У него стояв я на борді гет гет, добрий час.

— Так прожив я з пів року. Потому зачала робота троха штапувати, так зі три місяці, а потому дав Пан Біг, знов була робота. За той час дістав я від жінки письмо, що она троха слаба, а за якийсь час прийшло друге письмо від князя, що она привела на світ дитину, щоби я її прислав грошей, бо добре заробляю, а князь слабої не хоче тримати у себе дома.

— От думаю я собі, дав мені Бог дитину, моя всна, чи не моя, Пан Біг знає. Треба нехай жінка піде до кого мешкати, а я еще побуду тут пару місяців, тай поверну до дому.

— Післав я жінці троха грошей, она пішла з дитиною в комірне, я побув еще в Америці чотири місяці, купив шіфкарту, тай 260 таларів повів до дому.

— От, їду, тай думаю, що там Пан Біг мені дав, чи сина, чи доньку, бо мені писали дитину, а сам я читати не умів. І думаю собі, маю 260 таларів на грудях, тай куплю за ті гроші поле, тай позволю, в ласці божій, чоловік стане газдов, а не найматом.

— А на морі була страшна буря. Шіфу так холітало як колиску, і мені було дуже страшно. Думаю собі, шкода грошей, шкода моєї праці, як пійду з шіфою на спід. Коби я хоть був не мав грошей при собі, не було би так страшно. Тої бурі ніколи в житю не забуду. Нас замкнули в темні комірники, а там по хідниках моряки гонять, бігають, свищуть, кричать, а чоловік що хвиля з ніг паде, так хитає кораблем.

— Боже, думаю я собі, коли прийде вмирати, то не дай вмирати тут в тій комірці, а дай нам Боже світ Твій бачити. А ту громи бють і бють, а люди то так і кричать зі страху. Нікому і їсти не хоче ся, а хто що мав в жолудку, то все викинув.

— Як довго тревала та буря, не знаю, але потому була гарна погода, і ми щасливо вже добили до берега. Люди казали, що наш корабель вже топив ся, але виратовав його капітан. А деякі люди, що ціле своє жите їздять кораблем, казали, що такої бурі за їх пам'яті еще не було, і се лиш чудо Боже, що корабель з нами не затопив ся.

— Так отже приїхав я до дому, жінка на борді у свояка, до тата не хотіла їти, нічого не робить, лиш годую дитину, тай мене виглядає, як казала.

— Ну Ганю, кажу я до неї, а що синок, чи дівка? А вона каже, синок. То слава Богу, буде поміч при господарстві.

— От і справив я хрестини, запросив жінчиного тата та братів, постостив як Бог приказав, а вони кажуть, щоби я їшов до них. Бачите, занюхали у мене гроші. Ні, кажу, я до вас не піду, вигналисьте мене з хати раз, то я вже другий раз не піду, а ще і счаси-біг що вигнали, бо показали мені дорогу до Америки. Тепер в Божій ласці буду газдувати, а так був би вічним наймитом.

— Тепер став я розглядати ся, де би купити кавадок поля, і спосібність зараз знайшла ся. Як люди в селі почули, що я приїхав в Америку, і гроші привіз, то і вони захотіли їхати в Америку, і від них купив я кілька загонів за дуже туні гроші.

— Ну, так щож, маю поле, та зубами його гризти не буду, треба якоїсь хати, якоїсь худобини, а ту грошей вже і не стає. Що-ж робити, думаю. Кажу я до жінки: Ганю, чи би не їхати мені до Америки, та заробити еще дещо грошей, та поставити хату, свою власну хату, Ганю. Не бути-ж нам вічними дідами, комірниками. Чень і для нас сонічко світить, та ласка Божа.

— Я се сказав, а жінка в плач. Не їдь, каже до мене, не їдь, бо з мене люди насмівають ся, що маю чоловіка, а він там за другими лавить, а я тут чужі діти на світ привожу.

— Не їдь, та не їдь, каже вона мені. А я думаю, та думаю: ту мені жаль жінки, бо-ж мати жінку та не жити з нею, якось тяжко. А ще часом находять чоловіка якісь думки, що она собі і без мене добре радить, она собі тут певно другого чоловіка має. Але таки думаю, ні, она би мене не затримувала, якби не дбала о мене. Так що-ж робити, лишити ся тут, та бідувати, чи поїхати до Америки, заробити дещо грошей, та уладити собі гарне газдівство, та зажити статку поки життя. А в Америці так легко заробити, а би тут за ціле жите тільки не заробив, що там за пару літ. Таки ні, думаю я собі, як їхати то їхати, если чоловік хоче що мати, то треба потрудити ся, само оно до рук не прийде.

— Хоч як плакала жінка, а я вже і не питав ся, взяв послідні гроші, які лишили ся, та поїхав в Америку.

— Приїхав я до того самого плейзу, де перше був, до Гейзелтону, та при помочи божій дістав я ту саму роботу, що перше мав.

— От роблю я, тай працюю, та заробляю гроші, а все думаю про господарство та про жінку. Вже було у мене зложених двіста таларів. А я все рахую гроші, коби то дотягнути до триста, коби то Пан Біг допоміг завести до дому чистих триста таларів, ото би я поратував ся, вже би нічого не бажав більше.

— Аж тут мене Пан Біг покарав, певно за мою захланність. Дістаю я від жінки лист, що прийшла на світ друга дитина, що она плаче та побиває ся, що

як то е, чи то так годять ся, щоби она так жила, та діти на світ приводила, а муж був геть за морем, за кінци світа, чи то так повинно бути, щоби діти не знали свого тата.

— Ви знаєте, як то жінка потрафить написати, а то хтось мудрий мусів той лист укладати.

— Так мене той лист зажурих, що не знав я що робити. Чи їхати до дому з тими двіста доларами, чи лишити ся еще, та доробити третю сотчину. З великої журби я геть на лиці спідлів, аж люди при роботі побачили, тай питали, що такого зі мною стало ся. Так я їм розказав, а вони кажуть, не жури ся дурний, маєш роботу, то і добре, от спровадь жінку до Америки, тай будете жити обое вкупі.

— Та се правду він каже, подумав я собі, а про господарство геть забув. Так, видите, злий мене напосів, і за се спіткала мене тяжка кара. Я таки вара того дня пішов з тим Поляком до Жинда, купили ми шіфкарту, написали до жінки лист, щоби все кадала, тай вараз приїжджала. Ще ми і могорич випили, а я навіть зачав розглядати ся за хатою, та за бордівцями.

— Десь місяць пізнійше, дістав я від жінки лист, що она з великим жалем виїжджає, виїжджає в обома дітьми і що молодше щось не дуже здорове. Она молих Бога о поміч, але прочуває щось злого.

— Ну, звичайно баба, думаю собі, а ту то вже і тішу ся, що аж тепер мені легше буде жити, жінка, діти зі мною, всяка вигода. Так роблю я, чи по, тогді зачав я пити пиво, все ходжу як запоморочений, все думаю, та рахую дни, та розвідую коли шіфа виїхала, а коли прийде до Америки. Вже я так обчислив, що жінка повинна бути в Америці. Ходжу на ліпо, питаю ся всюди, нема тай нема. Може шіфа розбила ся, а може она запізнала ся на ню, всіляко думаю, а звістки жадної нема тай нема. Всіх питаю, раджу ся, а ніхто мені не скаже мудрого слова.

Конець буде.

ДОПИСИ.

З Рейвенсдейл, Ваш.

З всіх кутків Америки чути милі рускі голоси. І ми, живучі на далеких Вестах, відзиваємо ся до своїх крайнів тихеньким, жалісливим тоном і хочемо розповісти Вп. читачам „Свободи“: як то нам тут веде ся і який маємо жаль.

Зайшли ми аж сюди, відбившись далеко від любові вітчизни і від наших родимців в Америці. Читаємо рускі часописи і довідуємо ся з них, як то ви, дорогі братя, жите на своїх плейзах. Ви маєте свої братства і робітничі організації, справляєте балі та пікніки, можете висилати своїх делегатів на конвенцію „Союза“, помагаєте бідним вдовам і сиротам, уділяєте підмоги хорим і калікам, закладаєте всілякі пожиточні фонди, одним словом поступаєте сьмилім кроком наперед по дорозі поступу і цивілізації. Аж серце радуєт ся на такі річи. Найже вам буде за се слава і най жие руский нарід во віки!

А тепер розкажу вам де що про наші діла... Є тут кілька таких Русинів, що тримають ся просьвіти, читають радо газети, але більшість — то люди темні й розпущені. Вони не дбають про свою народність і просьвіту; за те упивають ся часто і стають посьміховищем у культурнійших Американців. До „Союза“ вступати не хочуть, а пхаться ся в чужі організації. Є тут одно православне братство, та наші люди не хотять до него вписувати ся, бо не можуть смотріти на ті страшні крутарства, які в тім братстві діють ся. Таких, що присталиб радо до „Союза“ є дуже мало, а через те не можемо з'організувати осібног відділу.

Русинів жие тут досить багато, але пороскидувані по кілька фамілій на розмаїтих плейзах. Щоб обезпечити свої родини, мусимо належати до чужих організацій, але чужа хата — не своя. Приїдеш коли на яку забаву, то не загриєш свого серця: инша бесіда, инші звичаї і обичаї. Як хто коли захоріє, то організація виплачує аж тоді, як недужий не потребує уже жадної підмоги, хіба сьвященника з найсвятійшими дарами.

У нас лучив ся тепер такий випадок. Мій найліпший приятель, Дмитро Китчак (він дописує часто до „Свободи“) занедужав при роботі і мусів пійти до лікаря. Лікар не знав яка се слабість і не міг, чи не хотів видати лікарської посвідки хорому. Китчак у-дав ся до Словенського Сполку (він є членом сего товариства) з просьбою о загомогу. Там не повірили в його хвороту і він мусів працювати дальше, поки старчило сил. Недуга розвинула ся в більший степени і звалила його з ніг. Бідний Китчак хорє уже від довшого часу. Гроші, які мав, забрали доктори, але здоров'я таки не повернули. Лічити ся дальше нема за що, а щирих українських братчиків, щоб поратували чоловіка в біді — дасть Бог! Я не хочу хвалити сего чоловіка, але давбим собі голову знати в карку, що якби так кождий боров ся з сильними міра сего, як Дмитро Китчак, то сталоб ліпше жити на світі.

Знаючи добре чесний характер і невідрадне положення хорого Китчака, звертаюсь отсим до всіх милотакось сердець: Братя Росерних сердець! У кого не вигасло ще в груди почуте людської неволі, сей поратуй

нещасливого брата, що в мене в далекій чужині без кусника хліба. Не жалуйте пару центів для недужого руского робітника, а Бог нагородить вам добре діло сторипцею! Всякі, хочби навіть найменші датки, прошу ласкаво засилати на адресу „Свободи“. Подаю також адресу Дмитра Китчака: Demitr Kitchak, Renton, Wash.

Теодор Кеч.

З Бруклін, Н. Й.

Переглядаючи в понеділок дня 16. липня нью-йоркський деньник World, заглянувши я випадково в то місце, де пошукують різні люди за роботою. Нараз читаю, що: Молодий чоловік, едуксваний(!), котрий провадив бізнес російською (?) газетою в Нью-Йорку через 5 років, а котрий говорить незмірним числом язиків, бо по англійськи, німецьки, російськи (спеціально?), польськи, чеськи і по словацьки, пошукує роботи. А знаєте, любі читателі, хто се такий? То п. Віктор П. Гладик, бувший відповідальний і неотвічальний, цілий і спів редактор від нью-йоркської газети. Дай Боже щасливо. пане Гладик! Сподіватись треба, що чоловік владіючий так багатим числом мов, як ви, знайде скоро роботу в першій ліпшій жидівській „офісі“.

Ю. Л.

З Вініпег, Канада.

По великих трудах udało ся мені зібрати 9 доларів на Боевий Фонд в Галичині. Посилаю їх до вас і прошу оголосити в „Свободі“ всіх жертвователів. Я ходив до о. Гури і просив, аби він заняв ся складкою на Боевий Фонд. О. Г. приобіцяв, що виголосить в церкві, аби вибрати комітет, аби заняли ся складкою, але обіцяв пав кожух та тепле було его слово. Так і о. Гура. Обіцяв але тепер мовчить ані слова не спімне за Боевий Фонд, тільки кричать на людей аби давали на церкву та на дзвіницю.

А. Каракочук.

З Нью Йорк, Ман., Кан.

Наша колонія віддалена від Вініпегу 45 миль на полудневий схід. Тут є поверх 60 руских фамілій, а межі нами живе чимало Поляків, Німців і Французів. Нашим людям поводить ся несогірше, бракує лише просвіти. Вже шість літ минуло, як наші Русини поселили ся отут на фармах, а ще до сеї пори не маємо ні школи, ні читальні, ні жадного братства. Перед п'яти літами сходили ся Русини частіше, скликували мітинги і урядили були побудувати церкву. Та чи в таку лиху годину розпочали се діло, чи може з якої вищої причини, — досить, що церква еще досі не покинчена. Але се нам не дуже шкодить, бо і так навідується до нас з часта всілякі отці духовні... Дня 17-го мая с. р. прибув до нас якийсь польський ксьондз

і сидів у нашій колонії через п'ять днів. В неділю відправив латинське богослуження і сказав людям проповідь, але не по слову євангелія... Він говорив за себе, за свого біскупа і за Рим. „Відіде ксьондз — „Пан Буг шислал вам того человека, ктупри тєраз до вас пшємав, аби он моґліл се за вас і випросіл вам у Пана Бога вшисто, чєго вам до жицця і до збавєня вєчного потпєба... А ви не вижєкайце се того человека, але го тшпимайце! Бендзєце мелі свєго каплана, а тєн каплан випєндзі в вашєй колонії шатана і бендзєце жиці спокійне і щєньсьліве! По укінчєню відправи вишшов ксьондз на подвірє церковне і просив усіх людей до церкви, бо має ім щось дуже важного сказати. Люди заявили ксьондзови, що можуть вислухати його і на дворі. Тоді „капкан“ згуртував усіх людей коло себе і сказав більше менше так: „Брата! мене прислав сюди французкий біскуп і поведіл мені поспитати вас, чи ви жадаете собі сьвященника, що проповідувє би між вами слово Боже? — Так, нам потреба сьвященника! — відповіли люди. — Як ви згоджуете ся, щоби я був вашим капканом, то я мушу донєсти про се біскупови, Русинів єсть тут лиш мала горстка, а більше Поляків, Французів і Німців. Та то все одно, бо ви всі визнаєте одну і ту саму католицьку віру і всі належите під Рим... Як я вістану у вас душпастирем — говорив дальше ксьондз — то ви мусите вистарати ся мені о помешканє!“, Люди стояли мовчки, бо мало хто розумів польську мову. Тоді виступив з гурту п. Іван Сеньків, поважний і просьвічений чоловік і поспитав сьвященника, чи може він говорити з ним в імени цілої рускої громади. Ксьондз згодив ся і почали оба з собою говорити. Всі жаданя сьвященника переповідав Сеньків усій громаді по руски. Між иншим домагав ся ксьондз обширної і хорошої резиденції, і почав вичисляти на пальцях: „Перше кухня, друге спїжарня для кухарки, третє спальня для мене, четвєртє спальня для моїх гостей, п'ятє ідальня, шєстє комната для забави, семє канцєларія...“ Сеньків заявив, що нас тут за мало і щоби занадто єще убогі, щоби виставити таку резиденцію. Ксьондз обіцяв вєднати нам у біскупа бєспроцентову позичку, яку ми мали би сплєчувати малєнькими ратами... Відтак запитав Сеньків сьвященника, якої платні домагає ся він річно за свою роботу. Ксьондз зажадав по 7 доларів від кожного фармера на рік окрім доходів. — А чи ми моґли би собі спровадити коли руского сьвященника? поспитав Сеньків. — Як буде треба, то я вам сам спроваджу, але на ваш кошт! — відповів ксьондз. „Вашу

церкву — говорив дальше капкан — і туку площу, що до неї належить, я мушу записати під Рим... а напминаю вас ще, що нікому не позволю удавати ся з ріжними церковними ділами до иншого сьвященника! З усіми справами маєте приходити до мене, а хто переступить мою заповідь, сего не припущу до сьв. Словиди і не відпущу йому грїхів! — Тоді Сеньків відніс в гору палицю і промовив до вібраних: „Не дайте ся, братя, імїти в заставлені сїти, бо як вас раз зловлять, то будуть бити наперед тоншим кінцем, а рїдтак грубим!“. При тих словах показував людям оба кінці своєї палиці. Сьвященник розлютив ся дуже на Сенькова і домагав ся говорити з яким другим чоловіком. Та ніхто не зголошував ся до бесїди і „побожний капкан“ мусів кінчити діло з самим Сеньковим... За ксьондзом розпинали ся Поляки і кількох Русинів (Хруні всюди айдядуть ся!). Говорили до вго, але таки не моґли погодити ся. — „Як погодите ся межі собою, — закінчив ксьондз свою бесїду — то напишіть до мене лист, а я приїду до вас на Зелєні сьвята!“. Та листу ніхто не вислав, а ксьондз пропав десь разом із своїми сїтами... Тії сїти заставив він був невручно на бистрій воді; бистра вода сїтами махає, а через те риби їх видать і не хочуть в них лізти, а як яка й зловить ся, то хіба слїпа і глуха...

Єще пару слів до канадських Русинів: „Навчіть ся уже раз, дорогі братя, відрїзнити зле від доброго! Як побачите що злого, гонїть від себе за десятю горю, а як увидите яке добро, то вьжїть його зараз в один узол, а відтак подайте собі руки і вспїльними силами поборойте ворогів нашого простолюдя! Здороваю усіх читачів „Свободи“ і жєлаю їм всякого добра!

Питрачук Василь.

З Stony Mountain, Man.

У нас робота іде добре, робить тут до сто Русинів. Плата 20 цнт. на годину. 2.00 дол. на 10 годин. Робота тут в каменоломах, розпочалась минулої весни і робота буде на яких 20 літ, бо каміня досить: одна квадратова миля і від 10 до 30 стїп за глибоко. Роботи тут досить на яких 20 літ для 100 до 200 робітників.

Сеї осєни будуть в Манїтобі провінціяльні вибори, отже хотївбм сказати дещо канадйським Русинам про партії, ліберальну і консервативну. Не думайте, що я хочу вам „бєлєбонити“, що такого, що від другого дістав, або що стою за одну партію більше як за другу; я лиш хочу те сказати, що знаю сам з власного досьвідю.

Отже кождий Русин повинен голосувати на ту партію, котра Русинам прихильна.

Консервативна партія не дбає о добробут народу, а Русинів називає undesirables, не пожаданими, називає їх європейським сьмітем і т. п. Єсли де-що стало ся між Русинами, то консервативні часописи сєйчас робили з того сензаційний скандал, і так описували, так обріхували, що зробили ненависть межі Англіками дурними а Русинами. Але таа ненависть вжє упадає, бо і Англіки порозуміли, що то тільки пустий млин (консервативні часописи).

Консерватисти хотїли огранїчити єміґрацію з Європи, щоби єміґранти до Канади не моґли приходити, хіба котрий багатий. Але їм ся се не вдало, бо ліберали перемогли. Ліберали казали і кажуть, що Канада не лишє для багатих, але і для бідних. Єслиб не ліберальна партія, то для робітника і всіх взагалі не булоби так добре як є тепер, бо єслиби не будувалась жєлєзниця Грєнд Тронк Пасіфік і другі дороги (се все робота ліберальної партії), то бідному народови булоби не добре, бо роботи булоби мало, денна платня булаби низька (на С. Р. Р. і тепер платя низька, але сєму винні робітники самі) і там фармерам бідним, котрі хотять заробити на початок, або котрі находят ся вжє на фармі, але заробити ще мусять, приходилось би дуже тяжко. За ті всі роботи належить ся чєсть ліберальній партії.

Ся дорога Г. Т. Пасіфік отворить великі простори доброї землі, дє будуть засїдати люди, отворить лїс, до котрих інакше дістатись не булоби можливо якби дороги не було, отворить майни о яких ніхтоби і не думав якби не дорога.

Зсумувавши всьо те нараз, ся дорога Г. Т. Пасіфік дасть роботу і жите десяткам тисяч народу і поможе краєви здїятись до гори.

Се все зробила ліберальна партія, між тим як консерватисти робили всіми силами, щоби те все забити, представляли людям, що то цілком не адалє і т. д. Консерватисти прозивали Русинів всіляко і доптали їх як моґли. Кілька літ тому назад як Русинам, котрі були бідні, ліберали помагали, даючи їм одїж, муку і т. д., то консерватисти казали, що ліберали собі таких людей-поселєнцїв спровадили, що не то аби землю засїдали і край збогачували, але не годні самі вижити.

Також хотїли консерватисти, аби Русини не мали права голосувати через 7 літ, бо боялись що Русини підуть за ліберальнок партією всі, і що ся партія дуже змїцнить ся і зруїнує консерватистів, але се їм також не удалось.

Також гіршого пониження ніхто не годен дістати як ми Русини дістали від консерватистів. Ось що они кажуть —

„...and that it considers the importation of undesirable immigrants from southern Europe of

which we find so many amongst us, in this province and in Winnipeg in particular, to be most undesirable and should be discontinued in the best interests of our country...“

Межї нами Русинами сьуть такі, що не дбають про добробут народу, тільки, щоби їх кишєня була повна, они агітують за партією, з котрої мають більший зиск, але щоби самі роздумали дещо про тії партії, то ні, навіть не знає, що то значить ліберал а консерватист. Через таких, що не думали о других тільки о своїй кишєни, то тепер Галичина перейшла на тое, що тепер єсть, отжеж ми тут повинні старатись, щоби з нами тут так не стало ся.

На 6 го Юнія сєго року в Ottawa консервативний посол з Marquette жахував ся, що з 140 Русинів тільки 6 голосувало на него (тих 6 то він купив по 2 дол.) і казав, що там як голосували, то мусїли дати кінного полїсмена, щоби дивив ся, аби Русини „добре“ голосували і щоби не бились. Казав, що Русинам дали ліберали напїтись виски, аби за ними голосували і говорив ще багато инших брїхонь. Панови Roche було дуже жалє, що знайшов тільки 6 хрунів, що далась підкупити по 2 долари. Братя Русини, не робіть так, як тих 6 хрунів зробили в Marquette. Голосуйте на тих, котрі жєлають добра для всіх, але продавати себе не продавайте, бо єслиби в Галичині такого підкупства було не було, тоби про Боевий Фонд не чути тепер. Стережім ся, всі спомагаймо одного а одєн всіх, на ніяке підкупство не даваймось, масних язиків стережім ся, очі і уха отворєні тримаймо.

Петро Лазорович.

П. Лазорович хвалить лібералів а ганить консерватистів і єму се вільно робити, єсли він о тім щиро переконаний. Але так само вільно другим людям хвалити консерватистів і на них голосувати, єсли они переконані, що ся партія ліпша і задля того не можна ще звати їх хрунями. П. Лазорович милить ся

Лікарі вірять в него

По шпиталях і в приватній практиці, в Америці і заграницею, визначні лікарі уживають

А-ра Ріхтера Котвичного Пейн Експелеру

як средство на Руматизм, Гостець, Невралгію, Болі грудий і членів.

„Я живяв Дра Ріхтера Котвичного Пейн Експелеру в моїй практиці. Євістно могу сказати, що сєй лїк втираий приносив значну полєкху в мускуларним руматизм, гістїи і невралгїї.

J. M. Thompson, M. D.

386 Clinton St., Brooklyn, N. Y.

Приготований під наглядом лікарів згідно з острий німецьким законом.

У всіх аптекх по 25 і 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.

215 Pearl St., New York.

думаючи, що ліберали пускають іміґрантів до Канади, та будують жєлєзницї з любови для бідного народу а особливо для Русинів. Они пускають іміґрантів до Канади (між ними і Русинів), бо потрібують дешєвих робучих рук і будують жєлєзницї, бо з них сподїють ся для себе зисків. Єсли наймають людей то не з ласки або милосєрдїя для робітників а тому, що ті робітники їм потрібні, що без них они обїтись не годні, бо без тих робітників усі їх гроші, машини і землі не принєслиб їм жадного хїсна.

О скільки нам відомо канадйськї партії ліберальна і консервативна — се партії капіталїстичні, щось подібного як партії рєпубликаньська і демократична в Злучєних Дєржавах. Ми не бачимо причини чому би робітники і малі фармери, якими є Русини в Канаді, мали розпинатись за котрою небудь з тих двох партій. Нам здає ся, що Канадйськї Русини не повинні держати з жадною з тих двох партій а віддавати свої голоси на Партію Робітничу, яка може ще найскорше заступати їх інтерєси.

Рєд.

Виказ жертв на Народний Фонд в Америці.

З Glendive, Mont. Петро Стрілчук 2 дол.

З Yonkers, N. Y. Рєшта з рєнту за дїм Бурси від Фєбр. 15 до Юнія 15. (по заплаченю двох рат місячних до банку 87.60 дол. і за роботу плємберську 13.95) 23.45 дол. Зложив Іґнатїй Щєлєцький, бувший трєстїс парафіальний.

о. Ів. Вєлїгорський, сєкр.

Нар. Комїтету.

Читайте, що каже Др Ландес:

Я маю найбільшу практику в Сполучєних Дєржавах, Канаді, Мєксикє і Полуднєвій Америці.

Через 20 літ я лїчив лиш Але єли можєш бути вилїчений, я тебе вилїчу. Лїчу лиш муци. Що небудь тобі долягає скажи або напиши мєві Але і вилїчу їх. Хороби нїхура і почок. Хороби кровї і шкїри. Утрата пам'ятї. Утрата мужєської силї. Утрата жївотности. Лїчу без болю, не задержую від праці. Вилїчу кождий випадок до якого ся возьму. Бєли є не до вилїчєня не беру ся до него. Слї не можєш бути вилїчений, скажу тобі вилїчений, скажу тобі вилїчений, скажу тобі вилїчений.

1121

Що року лїчу тисячі людей.

Рєблю сотки операцій щє місяця.

Вилїчу тя дома, єли не можєш прїйти до мєнє.

Пам'ятай: Порада особїста або листовна даром.

Оли єси хорий зайдї або напиши до
DR. LEONARD LANDES,
140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 208 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893



Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

Газета для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союза“,
виходить що тижня в Четвер
і коштує:

В Америці на 12 місяців\$2.00
До старого краю на 12 місяців \$3.00
В Америці на 6 місяців\$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“
через Книгарню Шевченка ул. Театраль-
на ч. 1, Львів, а російські Українці
через Книгарню „Житської Старини“
Безаківська 14, Київ.

Оплачувати газету треба все-
гда з гори.

Гроші треба посылати в режистрова-
ні листі, або через експресовий, або
зоточний money order (можі ордер). Мо-
ney order, то є картонку, котру дістанете
і почтара або агента на експресовій
офісі, пішуть нам, бо без того ми не
можемо грошей дістати.

Адрес:

„SVOBODA“

Box 353,

SCRANTON, PA.

Хто хоче, щоби его адрес змі-
няти мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

До Американських Русинів-Українців.

Последні телеграми при-
несли страшну вість з Ро-
сії:

„Дума розв'язана цар-
ским указом, над Петер-
бургом стан виїмковий, в
понеділок військо має зай-
няти таврійську палату“. Нам
аж надто добре звісно, що
віщують ті слова. Они ві-
щують борбу на жите і
смерть поміж автократи-
чним правительством а ма-
сами обдертого народа. А
борба ся о людські права
народів в Росії є також
борбою о права нашої по-
неволеної вітчизни України,
котра з подумом весняних
днів, які повідали в Росії,
з настанем Думи пробуди-
ла ся зі сну до нового жи-
ття. Царський указ засуджує
знова єї на смерть, нашу
борбу за волю, наші надії,
наші гордості.

Всі народи Росії, а між
ними і ми Українці, гляді
ли на Думу як на спасене,
котра має здійснити наші
мрії, наші домагання, оку-
плені житем і кровію цілих
рядів наших горячих па-
тріотів.

Тепер одним почерком
царського пера, щезають на-
ші надії. Думи вже нема,
члени українського клубу,
горячі заступники прав у-
країнського народа запо-
вняті російські в'язниці, зно-
ва проліє ся кров, непо-
винна кров нашого народа.
Они там борються ся, тер-
плять і гинуть — а ми?
Ми заживаючи тут вигіді
спокою на багатій землі

американській, не будьмо
лише пильними читачами
подій, які складають ся на
Україні. Коли ми спочува-
ємо долі нашої закріпоще-
ної вітчизни, не будьмо бай-
дужні на те, що у ній те-
пер дієсь.

Бєли нарід український
потребував коли від нас
помочи, то як раз тепер єї
потребує.

Виїмковий стан над Пе-
тербургом принесе ту саму
долю і Україні. Українські
часописи перестануть вихо-
дити, заборонені прави-
тельством, і рух серед на-
шого народа, що тільки
надій в нас розбудив, у-
стане.

Бєли Американські Ру-
сини-Українці так глибоко
відчули прикре положене
в Галичині, чого доказом
поважна сума зложена на
бєвий галицький Фонд, то
справа України під ту
хвилю нам далеко важній-
ша. Бо наше національне
питане не розв'яже ся в Га-
личині, але на Україні.

Тож Американський Укра-
їнці! Нехай царський указ
не перейде без відгону
попри нас. В Росії за кіль-
ка день прийде до страш-
ної революції. Щоб наша
ідея могла видвинути ся
на перед, скиньмо що мо-
жемо на Революційну Укра-
їнську Партію, котра най-
більше причинила ся до
піднесення народних мас на
Україні. Легальна борба не
має вже там тепер місця,
тепер відчиняє ся поле до
роботи для Р. У. П.

Тож до роботи Брата,
ідім хата від хати, не оми-
наймо робітника, не оми-
наймо готельника ні стор-
ника, збираймо наш народ-
ний податок на підмогу
братів наших Українців,
що стають до кровавої бор-
би за свої права.

Шлім хочби найменші
лєпті на Р. У. П. на адре-
су „Свободи“. Шлім скоро,
бо поміч скоро потрібна, а
прийде час, що нарід укра-
їнський, коли видобуде ся
з кайданів, простягне до
нас свободну руку і подя-
кує нам, що не забули ми
за него, коли він був в по-
требі.

о. Василь С. Гриняк,
Ж. Бичинський.

Справозданя.

I.
Справозданє
Народного Комітету з приходів
і розходів Народного Фонду
за I. півріч 1906.

Доходи Народного Фонду в Америці:	
3 р. 1905 повістало	\$235.42
Січень 1906 . . .	39.22
Лютий „ . . .	16.80
Март „ . . .	26.88
Цвітень „ . . .	5.50
Май „ . . .	4.35
Червень . . .	28.95

Разом \$357.12

Розхід:

За 500 книжочок член- ських Т. Р. П.	\$25.00
Рата за Бурсу за Март	42.00
Відзнаки для Т. Р. П.	82.00
Рата за Бурсу за Априль	42.00
Рата за Бурсу за Май	42.00
Рата за Бурсу за Чер- вень	42.00

Разом \$275.00

Повістало на II. півріч 1906
\$82.12.

II.
Справозданє
з Бєвого Фонду для Гали-
чини.

Прихід:

Лютий 1906	\$23.65
Март	24.75
Цвітень	185.40
Май	207.29
Червень	14.55

Разом \$455.64

Розхід:

Дня 15. Червня 1906 ви-
слано до старого краю на
Руки Народного Комітету
у Львові квоту 2000 корон
т. є. \$408.00.

Повістало на II. півріч
1906 \$47.64.

Разом всего в руках На-
родного Комітету з кінцем
I. півроку 1906 з обох фон-
дів знаходиться ся сума
\$129.76.

З предложеного тут зві-
ту бачимо наглядно, що
ціла вага жертволюбів аме-
риканських Русинів звер-
нулася під теперішню хви-
лю на користь Бєвого
Фонду в Галичині.

В міру як росли жертви
на Бєвий фонд зменшали
ся датки на Американський
Народний Фонд, особливо
в трох последних місяцях
першого півроку. Бо хотів
в Червни виказано доходу
28.95 дол., то однако вла-
стивого приходу було 5.50
дол., бо решта доходу 23.45
дол. прийшло з ренту за
дім Бурси в Йонкерсе.

А однако, хотів тут хви-
лево потерпів місцевий
фонд в Америці, то помимо
того загальна справа Рус-
України скористала значно
і американські Русини за-
служують на найбільшу по-
хвалу за то, що в розпоча-
тій борбі за найсвятіші
права поневоленого народа
признали ся до своїх бра-
тів в ріднім краю і подали
ім руку помочи.

Американські Русини від-
чули вагу хвилі, порозумі-
ли свій народний обов'язок
і не могли самі стати до
завзятої борби, підперли
рідний край своїм грошем.

Бо і чи знайдеться такий
чоловік на світі, щоби рів-
нодушно з заложеними
руками приглядав ся як
его рідний брат напружає
последні сили, щоби пір-
вати кайдани, якими ску-
вав его лютий ворог? Без-
перечно, що нема такого,
хоча що мавби камінь не
серце в грудях своїх. Але
на тім не конець.

Ми і на дальше не спу-
скаймо з ока старого краю,
нашої вітчизни дорогої, би-
стрим зором слідім за хо-
дом подій і надслухуємо
уважно, що нам принесе
завтрішня днина. Не забу-
ваймо на рідне наше гні-
здо, з котрого вилетіли ми
в світ широкий, шукаючи
красної долі, але в разі по-
треби поспішаймо на по-
мочи повісталим соколятам
доки у них не буде в сво-
їй хаті, своя правда і сила
і воля!

Від Народної організації:
о. Николай Струтинський, предс.
о. Іван Велигорский, секр.
Алексей Шаронь, касієр.

До земляків -- аме- риканських Русинів.

Під впливом ріжнород-
них обставин руский театр
в Галичині має потяг не
до розв'язку і підняття сил
артистичних і штуки, а
навпаки з кожним роком,
рівномірно, наче по пред-
начертаній програмі, все
більш і більш клониться
до упадку, до того гнило-
го сну, котрий зветь ся
„ні в зад, ні в перед“.

Причина такого положе-
ня руского театру в Гали-
чині криється ся перш все-
го в тій сфері, серед ко-
трої театр функціонує, а
по другому — в самім те-
атрі... Не будем розбирати
першої причини, бо може
бути, що ми помиляємо ся,
виставляючи такий „tesis“
і дуже певно може бути,
що причина перша, цілком
від другої залежить, отже
через те саме оглянемо
причину другу.

Театр! Театр — храм,
театр — школа. Театр —
бач, бачуючий хибу і на-
городжуючий добродітель
словом признання її вели-
кої істини. Драма і коме-
дія, от дві сестри, щоби
так сказати, близнята, ко-
трі повинні бути синонімом
театру, так, щоби ми мо-
гли сьміло і нехитно ска-
зати „в театрі — драма і
комедія, театр — в драмі
і комедії“. Чи задоволь-
нює-ж всі ці потреби ру-
ський театр в Галичині?...
Відповіді на се питане
може служити репертуар
сего театру, котрий з фор-
мальною точністю незмін-
но хоронить ся від кіль-
кох десятиків літ і до сего
часу. На першім плані се-
го репертуару виставляють
опери і оперетки (народ-
ний театр!) і то чужі, ко-
трі ні по характеру музи-
ки, ні по характеру інди-
видуумів, не дають слуша-
чеви того, що повинен би
дати народний театр. Дра-
ма і комедія відсутні в
сїм репертуарі на задній
план, як далека перспек-
тива. Ми не кажемо, що
руский театр в Галичині
не вживає драм та коме-
дій; вживає, і навіть самі
найновіші і самих найпо-
стунівіших авторів, але
що з того, коли саме до
бросовітне виконане сих
штук робить таке враженє,
ніби грають для того, щоб
показати, що вони нікуди
не годять ся і що їх не
варт зовсім грати.

В чім-же хоронить ся
тайна нездужалости руско-
го театру в Галичині?! В
самім театрі, яко в інсти-
туції.

В Галичині руский театр
являється ся інституцією ста-
лою. Він субсидується ся із
краєвих фондів і залежить від
товариства „Руска Бєсїда“,
котра є, так сказати, пря-
мий і безпосередний го-
сподар театру. Сей госпо-
дар здає театр на посесію
особам, котрі з матеріаль-
ної точки погляду числять
ся найвигіднішими в да-
ний мент, і театр функці-
онує під дирекцією тої чи
иншої личности, котрі в
дебільших случаях мають
найменше право на дирек-

туру театру, а часто ма-
ють з театром як раз таку
зв'язь, як теля з новими
дверима. При такому по-
ложеню відроджене штуки
в рускім театрі, є не що
инше, як тільки утопія,
котру провадять ідеалісти
за бомбою пива в пивар-
нях.

Відроджене руского теа-
тру в Галичині може слу-
жити темою для безконеч-
ної балачки, але стати
дійсністю... ніколи, по-
ки буде мати ту форму,
той дух, котрим він живе
зараз. Порвуть ся сї пута,
вилетить ся животворний
бальзам личної ініціативи,
розвіється ся благородний
конкурс і театр піднесе
крыла штуки і понесеть ся
в гору, як птиця випуще-
на з клітки... Але заким
се настане, то ще прий-
деть ся доволі пождати.
Де в кого пропаде і охота
ждати...

Гнила сфера руского га-
лицького театру має за-
надто острє ассимілююче
свойство. Самий дужий і
самостійний молодий еле-
мент, пробувши рік серед
сеї гнилі, чудово ассимілю-
ється ся, заживається ся з ні-
го до голови і вже „з гордим
оком і неситим серцем“ ди-
вить ся на такого, котрим
був рік тому назад сам.

Отже не трудно вийти в
положене тих молодих еле-
ментів театру, котрі ще не
поспіли ассимілювати ся.
Вони всіма силами хочуть
зломати сей хинський мур,
вони хочуть влити в сере-
дину театральної мертвеч-
чини струю сьвіжого воз-
духу, але се настільки міц-
на упертість сеї прокази,
що замість бачити благі
результати своєї діяльнос-
ти, молодь театральна
спочуває себе саму близь-
кою до зарази.

Ще трохи часу і вони
впадуть в непосильний бор-
бі; впадуть і засмокче їх
болоото, як вже засмоктало
неодного.

Годі нам тратити силу
на боротьбу з привидами
того сьвіта! годі нам лови-
ти власну тінь і плакати
сльозами безсилля, коли тінь
тим скоріше втікає від
нас, чим скоріше ми бі-
жимо за нею... Прокава не
вилічується... Ми хочемо
покласти всі свої сили на
ту роботу, в котрій нам
відмовляє старий театр.
Ми маємо перед собою пев-
ний зразок, який не пови-
нен бути театр, а яким
він повинен бути. Сего
нам допоможе досягнути
невсипуча праця і щире
бажане сьвятої істини.

Отже де нам працювати?!
Де нам розпочати пупянок,
з котрого моглаб розвива-
ти ся пишна цвітінка?!

Кохані земляки! Амери-
канські Русини! Надіємо
ся, що слова наші най-
дуть відгук в ваших сер-
цях. Ми багаті надіями,
ми багаті бажанням працю-
вати, але матеріально —
ми голі.

Бажаєте стати на приго-
ді рускої штуки, руского
театру, дайте нам тільки
матеріальну можливість
прибути до Вас, а решта,
за нами!... і як що ми тоді

не справжніми ваших і
наших надій — судить нас
судом „Лінча“!

Молоді актори руско-
народного театру у
Львові. На разі на
провісній.

Повислої відозви не мо-
жемо полишити без замі-
ток. Панове молоді арти-
сти очевидно не знають
хто є ся Американсь-
ка Русь, до котрої они
апелюють. Они не знають,
що Американська Русь сто-
їть що найменше десятика-
ми літ позаду Руси гали-
цької, що она малочисельна
та розпорощена по веда-
канських просториках, біль-
ших як ціла Европа. Так
як тепер річи стоять ру-
ський театр в Америці не-
можливий. Не мають тут
свого театру Поляки, що
в 5 раз від нас численні-
ші, не мають его Словаки,
а Німці, Французи і другі
мають їх дуже мало і ла-
ше там, де живуть збитою
масою. Матеріальна мож-
ливість перейти через
море ще не вистарчає, що-
би здійснити бажане моло-
дих акторів. Така можли-
вість не булаб може і со-
тою частею видатків по-
трібних до зреалізована та-
кої мрії, яка конець кін-
цем навіть зреалізована
таки не моглаб довго і-
стнувати, але мусілаб у-
пасти. Тому на жаль аме-
риканські Русини мусять
на разі зреалізувати з при-
ємности мати тут свій вла-
сний театр, а молодим ак-
торам останесь хіба засно-
вати свою власну театраль-
ну дружину в Галичині,
де она далеко скорше мо-
же числитися на успіхи, як
тут в Америці.

Ред.

3 Галичини.

Читаємо в краєвих часо-
писах, що руский клуб
парламентарний і Народний
Комітет у Львові запроте-
стували проти виборчої ре-
форми, яка признає гали-
цьким Русинам заледви 27
мандатів, підчас коли По-
ляки мають їх дістати аж
75. Парламентарна комісія
для виборчої реформи ухва-
лила, що Поляки мають ді-
стати один мандат на 53.
000 душ, а Русини один
мандат на 114 тисяч душ
населення. Се таке раяче
покривданє народу рус-
кого, що він ніяким чином
не може погодити ся з сям
політичним замахом. Тому
то Народний Комітет в іме-
ни усіх Русинів визнає по-
сла Василька, щоб висту-
пив з виборчої комісії, а
русским парламентарним по-
слам велить поборювати
сесю реформу усіми най-
острійшими ередствами па-
рламентарними.

Тимчасом нарід руский
готує ся до завзятої розпра-
ви з польською шляхтою, що
загарбує ему належні і
запорошені основними зако-
нами права. В кількох по-
вітах східної Галичини ви-
бухли уже рільнічі страй-
ки. Хоч польські старости
тероризують населене то
війском то арештами, ру-
ські мужики держать ся кріп-

ко й солідарно і не хочуть робити по польських дворах і на панських ланах за жадну ціну. Хмари жандармів і комісарів товчуться по селах і наганяють людей до роботи, але хлопці заподіають рішучо, що страйкуватимуть так довго, поки не дістануть справедливої реформи виборчої. Як довго гуляти ще будуть польські матадори і як довго вискувати-муть руский нарід — покаже недалека будучність, а все таки маємо повну надію, що галицький мужик піде слідом свого закордонного брата Українця і не спічне доти, доки не виборє собі належної долі і волі!

Вісти з Росії.

Ситуація в російській царстві є того рода, що кривава революція неминуха. Напружене між правительством а Думою дійшло уже до кульмінаційної точки. Два сильні противники виповідають собі борбу на смерть і жите. З одної сторони ладяться до страшно розправи всі темні сили великанської імперії, з другого боку стає до борби весь російський народ, що стратив уже останки терпеливості. Цікаво знати, що сю криваву заверюху викликає зовсім явно й славно придворна партія, що потерпає о свою будучність. Один з реакціонерів представив на царській дворі свої поміччя й теперішню ситуацію в Росії і переконав прихильників самодержавья, що ждати спокійно дальше не дуже безпечно, а се по тій причині, що революційний дух захоплює щораз ширші військові круги і може легко прийти до того, що цар і його партія лишуться самі без жадної зашити. В кількох останніх тижнях абунтувалося 50 полків російського війська, а коли піде так дальше, то в короткім часі не лишиться цареві нічого иншого, як хиза утікати за море. От і порішено на тій царській нараді ударити при помочи вірного війська на безборонний люд і привернути за одним замахом старий, деспотичний лад. Наперед треба було розігнати ненависну урядови Думу, але не так легко можна було рішити ся на сей непевний крок. Усі російські народи симпатизують з Думою, бо се одинокі доси прибіжжя, де кождий покривдженний міг внести письмєнну або й устну жалобу на своїх гнобителів. Правительство з'організувало по всіх закутках Росії нечисленні ватаги чорносотенців і хуліганів, які при помочи поліції і козаків викликували жидівські погроми і обкидали грязюку на родних заступників в парламенті. Зразу повелося тим чорним крукам їх діявольське діло: всякі дармоїди і темні маси з поміж мужицтва кинули ся на безвинних людей, мордували їх тисячами, купали ся

в горячій крові і грабили їх тяжко запрацьоване майно. Настав страшенний переполох: кількадесять тисяч Жидів вирікли ся добровільно своїх маєтків і утікли то до Америки, то до Палестини. Жите по містах стало невиносиме; кождий видів перед очима смерть і руїну. На такі безправства не могла Дума глядіти спокійними очима, тим більше що нарід закидав своїх послів письмами і телеграмами, щоб вони припинили якимнебудь робом ті злочинства уряду і своїм авторитетом боронили невинно переслідуваних перед нагайками та багнетами розшавлених салдатів і нападками хуліганів. Під напором публичної опії мусіла Дума розслідувати ці погани відносини; кількох послів удало ся на місце погромів і переконали ся, що правительство само провокувало народ, щоб лекше йому було ловити рибу в мутній воді. Царські прислужники намагали ся також підорвати довіру народу до Думи. Вони впевнялись мужиків, що вибрані ними послі, то найбільші вороги селян, що вони за них не дбають, що всі землі даровані царем для хліборобів заберуть собі й роздадуть Жидам і т. и. Розвідавши усе те, постановила Дума видати до російського народу відповідний маніфест, в яким бажала представити своїм виборцям усю суцїу правду та наклонити їх до спокійного поведєня з місцевими властями і до занехання нападів на приватні добра.

На се власне ждала придворна партія реакціонерів. Вона віддавна шукала якоїсь ключки, щоб розігнати ненависну їй Думу. Скоро послі зачали укладати відозву до народу російського, зараз донесено о тім цареві, а сей велів своїм вірним козакам окружити Таврійську палату, щоб, не дай Боже, не передерло ся слово правди до царських підданих. Дума видячи, що правительство шукає собі безпідставної заціпки, ухвалила не видавати сего маніфесту, а натомість звернути ся до уряду, щоб припинив свої безправства і не викликував вовка з ліса... Та все те не помогло, бо парламент таки розв'язано!

Тепер Росія на роздоріжжю. Ігнатєв, Трепов, Побідоносцев, Дурново, Стичінський і багато других реакціонерів станули на чолі партії старої системи, кривого ладу. При помочи війська надіють ся вони побороти усіх поступових людей, привернути самодержавє й царську волю і запанувати по давньому. З другої сторони стає до завзятого бою розігнана Дума враз з усіми поневоєними російськими народами. Тепер доперва розпочнеться кровавий танець! Деякі політики впевняють, що такої великанської революції, яка отсе має вибухнути в „тюрмі народів“, не було еще від початку світа.

Вже тепер — хоч Дума не була ще розв'язана — закурило ся по всіх кутках російської держави. Хлопи, робітники і вся поступова інтелігенція злилися з собою в одну могучу струю, що поклала собі одну вспільну девізу: Проч з самодержавєм! Проч з тирами! Най жие вільність! Вже тепер годі розібрати, хто до якої належав партії: всі присягли ся віддати своє жите для добра поневоєних мас. Послїдні телеграми доносять, що нечисленні маси озброєного народу посувають ся мов грізна туча з одного села до другого і лишать за собою купу попелу і трупів. Військо не може собі поради в такої сплюку і кидаючи оружє, утікає в ліси і гори, а багато салдатів переходить на сторону повстанців. Горять цілі села і міста, горять панські фільварки і ліси, горить сіно і збіжє в стиртах... Всі вороги простолудя криють ся в мисячі діри, але страшна лють приведенного до крайности мужика не знає пощади для своїх гнобителів! Гинуть пани під ударом „хлопського параграфу“.

Справозданє Гол. Секретара „Р. Н. Союза“ за час від 15-го мая 1904 до 31-го мая 1906 року на IX. Головні Конвенції в Scranton, Pa.

ПРИХІД І РОЗХІД В ЦІЛОСТІ ЗА ЧАС ДВОХ ЛІТ БУВ ТАКИЙ:

Прихід	Рік 1904	Розхід
5811.73	Від 15 Мая по кєнець Юлія	5251.52
3483.18	Юлій	3479.09
3640.90	Август	3574.57
3356.92	Септембер	3379.69
3206.24	Окtober	3045.60
3796.79	Новембер	3957.74
4645.17	Децембер	3345.95
3672.81	Рік 1905 Януар	4034.60
4468.95	Фєбруар	4753.00
4058.20	Март	5774.40
3534.28	Апріль	4828.49
3843.40	Май	3457.51
3959.81	Юній	4472.20
4210.96	Юлій	3089.68
4021.96	Август	2896.57
4206.45	Септембер	3407.46
4847.77	Окtober	4495.36
4561.23	Новембер	4087.69
5620.65	Децембер	4297.37
4751.36	Рік 1906 Януар	3865.71
5343.53	Фєбруар	4776.72
4864.46	Марець	3552.98
4040.93	Апріль	2937.53
5122.61	Май	6462.13
103,070.29	Разом	97,223.56

Ріжниця, яка за тих два літа зайшла між книгами секретара а касієра, котру знайшла контрольна комісія єсть \$3.27, з котрих 3 дол. має бути більше в доході а 27 цєнт. меньше в розході, або дохід має бути, а розхід .27

103,073.29	Сума	97,223.29
Відтягнувши тепер від приходу		103,073.29
Розхід		97,223.29
Дістанемо надвишку за час 2 літ в сумі		5,850.00

ЗІСТАВЛЕНЄ.

На VIII головній Конвенції перебрав касієр готівкою	16,485.44
Надвїшка з VIII Конвенції	316.53
Позички незвернені	1,369.90
Прихід за 2 роки	103,073.29
Процент від грошей в Питебурских банках	1,292.67
	\$122,537.83
Розхід за 2 роки	97,223.29
Фонд сирітський	15,185.33
Посмертні до виплати	3,900.00
Власність Союзу	6,229.21
	\$122,537.83

Загальний стан каси Р. Н. Союза дня 31 Мая, 1906, представляє ся так:

Надвїшка з VIII Конвенції	316.53
Процент від грошей в Питебурских банках	1,292.67
Сирітський фонд	15,185.33
Иньша готівка	7,150.11
Позички	1,369.90
Разом	\$25,314.54

СПЕЦИФІКАЦІЯ ДОХОДІВ І РОЗХОДІВ ЗА ЧАС ВІД 15 МАЯ 1904, ДО 31 МАЯ 1906 РОКУ.

Дохід складав ся з місячних вкладок від членів, вступного, желізного фонду, за грамоти, статуту, печатки, чартери, відзнаки, книжочки і виносить \$103,073.29

А розхід складав ся так:

а) з посмертних запомог, котрі виплачено по слідуєчих померших членах:

Михайло Смії, Джерзі Ситі, Н. Дж.	600.00
Сидор Оскорак, Бреслав, Па.	600.00
Данько Лепак, Оліфант, Па.	600.00
Катерина Ромцьо, Ансонія, Конн.	300.00
Александр Пьолка (дитина) Ансонія, Конн.	20.00
Александр Зволінський, Джерзі Ситі, Н. Дж.	600.00
Теодор Белюх (дитина), Елизабет, Н. Дж.	21.00
Марія Адамчак (дитина), Нью Йорк, Н. Й.	18.00
Марія Фединак, Мт. Кармел, Па.	300.00
Михайло Фішовець, Сиракуз, Н. Й.	600.00
Ілько Ковальчик, Мекаду, Па.	300.00
Александр Хованець (дитина), Пасейк, Н. Дж.	15.00
Анна Осифчак (дитина), Нортгемптон, Па.	15.00
Марія Федак, Джерзі Ситі, Н. Дж.	350.00
Пелягія Гулик, Гейзелтон, Па.	300.00
Іван Дунай, Мт. Кармел, Па.	600.00
Іван Маєрник, Скрентон, Па.	600.00
Анна Гакош, Скрентон, Па.	300.00
Марія Живіцка (дитина), Глен Лайон, Па.	21.00
Олена Дзямба, Джерзі Ситі, Н. Дж.	300.00
Марія Пігук, Карнегі, Па.	300.00
Матрона Няхай, Йонкерс, Н. Й.	300.00
Марія Вільчацка, Шамокін, Па.	300.00
Фтеонна Курила, Ст. Луїс, Мо.	300.00
Розалія Ковалевська, Оліфант, Па.	300.00
Лешко Гойда, Лансфорд, Па.	500.00
Анна Прегон, Йонкерс, Н. Й.	300.00
Семен Фусяк, Трой, Н. Й.	600.00
Андрій Павлик, Нортгемптон, Па.	600.00
Іван Паліновський, Скрентон, Па.	600.00
Осиф Угрияк, Микіспорт, Па.	348.50
Марія Білова, Вест Павлет, Вт.	600.00
Петро Семшіно, Мейнор, Па.	600.00
Асафат Цюпак, Мт. Кармел, Па.	600.00
Николай Кузимчак, Нью Флоренс, Па.	300.00
Францішка Лабаш, Микіспорт, Па.	600.00
Томко Ковальчик (сирітська часть), Шамокін, Па.	72.00
Михайло Гойсан (сирітська часть), Карнегі, Па.	300.00
Михайло Когут (сирітська часть)	300.00
Маріанна Кравець (дитина), Бреслав, Па.	15.00
Николай Скалко, Майнерсвил, Па.	300.00
Марія Білець, Скрентон, Па.	600.00
Розалія Олексин, Травгер, Па.	300.00
Діонівій Шебешович, Сімор, Конн.	300.00
Михайло Мацура, Мт. Кармел, Па.	300.00
Михайло Плетеник, Шамокін, Па.	600.00
Анна Адзима, Карнегі, Па.	300.00
Алексій Шкурат, Плимаут, Па.	600.00
Онуфрій Качмар, Мекаду, Па.	600.00
Анна Васильчак, Оборн, Н. Й.	300.00
Юрій Митрик, Монесен, Па.	300.00
Володимир Уєцкий, Трой, Н. Й.	600.00
Юрій Грібус (сирітська часть), Ст. Луїс, Мо.	600.00
Іван Маньський, Питебург, Па.	600.00
Михайло Лопух, Сентралія, Па.	355.25
Анна Красняньска, Сентралія, Па.	300.00
Іван Процак, Майнерсвил, Па.	300.00
Доміцеля Стависка, Беле Вернон, Па.	300.00
Макар Кантор, Оліфант, Па.	300.00
Михайло Левіцкий, Нортгемптон, Па.	600.00
Павло Бебля, Форд Ситі, Па.	600.00
Петро Янко, Сиракуз, Н. Й.	600.00
Александр Шкурат (дитина), Перт Амбой, Н. Дж.	17.00
Петро Старай (сирітська часть), Лансфорд, Па.	275.00
Іван Герба, Перт Амбой, Н. Дж.	600.00
Михайло Кевеш, Глен Лайон, Па.	300.00
Андрій Євчак, Лансфорд, Па.	600.00
Павло Мочарський, Лансфорд, Па.	600.00
Іван Дуткевич, Франклін Форнес, Н. Дж.	600.00
Василь Планий, Фрідериктаун, Па.	600.00
Єва Репак, Десладж, Мо.	300.00
Стефан Гладіш, Нортгемптон, Па.	600.00
Василь Дунський, Ст. Клейр, Па.	300.00
Текля Смакула, Оліфант, Па.	300.00
Володимир Богачик (дитина), Нью Йорк, Н. Й.	21.00
Володислав Рош, Реймі, Па.	600.00
Іван Ціділо, Шамокін, Па.	600.00
Юрій Котляр, Майнерсвил, Па.	353.25
Гелена Білець, Скрентон, Па.	300.00
Сильвестер Пеляк, Майнерсвил, Па.	600.00
Яков Старик, Десладж, Мо.	350.00
Зузанна Лазорчик, Лопез, Па.	300.00
Єва Лебедь, Правиденс, Р. Ай.	300.00
Ілько Іваніч, Скрентон, Па.	600.00
Осиф Буляк (дитина), Філадельфія, Па.	15.00

(Кєнець буде).

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макар,
Box, 404, McKeesport, Pa.
Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1906—1908.
Председатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, N.J.
Місто-председатель:
Іван Парилляк, Terryville, Conn.
Касієр:
Алексій Шаршонов,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський,
Olyphant, Pa.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
о. Лев Левицький, Minersville, Pa.
Осип Стелкевич, Scranton, Pa.
С. Калакука, Jersey City, N. J.

Головний організатор:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!



„Союз“ — однока руско народна організація в Америці.

Приймає членів від 1 року до 40 ліг життя.

Вступне після ліг.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Помертне за мужа \$1000.00,
Помертне за жінку \$400.00,
Помертне за діти від 15.00 до \$300.00.

В разі втрати: а) обох очей ніг або рук \$1000.00,
б) однієї руки, ноги або ока \$200.00.

Сли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить щорічно родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Важне

для П. П. Секретарів Р. Н. Союзу.

Повідомляю раз на все, що всі гроші, належачі до каси Р. Н. Союзу, посилає ся так: на money-order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Далше так виписаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з вказками до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Посмертні вісти.



АННА ФЕЦКО, жена Андрея, члена Р. Н. Союзу від 33 Northampton, Pa. упокоїла ся 23. Априля 6. р.

ЮРІЙ БИРОВЧАК член Р. Н. Союзу від 20. Jessup, Pa. упокоїв ся 13 юнія 6. р.

ІЛЬКО ДОЛЖИЦКИЙ член Р. Н. Союзу від 85. Hazleton, Pa. упокоїв ся 28 юнія 6. р.

СТЕФАН МИГАЛИК член Р. Н. Союзу від 53 Pittsburg, Pa. упокоїв ся 16 юлія 6. р.
Вічна пам'ять.

Ч. 829. КВІТ \$20.75 на двацять доларів 75 центів, (100 корон) котрі хв. Уряд парохіальний в Астрыбюк отримав яко посмертну заступку по Григорію Шварла з Америки з Головною Каси Руского Народного Союзу в Америці.

Астрыбик Гал. 25 Черв. 1906.
Свідки { Ілія Тилішак
Михайло Бриницький
Від Уряду Парохіального в Астрыбюку.

Іоан Париллович, священник
Іоан Слота, війт громади.

Рух

в відділах Р. Н. Союзу.

Братство

св. Володимира в Нью-Йорку відділ 108 „Р. Н. Союзу“ приймає через місяць Липень — нових членів без вступного.

Дорогі Брати Русини! Хто ще в вас, в Нью-Йорку не належить до жадного братства, нехай прийде до нас а ми приймемо його як рідного брата. Оплата не велика — 35 центів місячно, та за ті гроші дістанете, кожний, ести захворіє 5 доларів що тяжко запомогти і доктор. Брати Русини! не жалуйте тих пару центів на місяць, бо як чоловік здоров і робить, то значить для него тих пару центів? Таж не раз багато піде на дурницю, а ніхто не може знати, що его чекає. Тож не кажіть, дорогі брати, „що ще маю час“ і не відкладайте се на пізніше, а вступайте зараз численно до Братства і „Союзу“. В єдності сила! Мітинги відбувають ся кожного місяця перед першим в суботу, на Евено А. під числом 46 в Гармонія Галі, межі 3 а 4 улицями в Нью-Йорку.

О. Довганюк, предс.
Я. Корнаш, секр.
А. Шпримета, касієр.

Братство

св. Отця Николая, від Р. Н. С. 104 в Perth Amboy, N. J. буде приймати нових членів в місяці Серпні с. р. без вступного. Хто в вас, дорогі брати, не належить еще до жадної організації, нехай вступає до нашого братства і до Р. Н. Союзу, бо тут найдете скору поміч моральну й матеріальну. Не відтягайте ся, родимці, бо ніхто в вас не знає, яка судба вас очікує!

К. Шкурат, секр. братства.

Братство

св. Івана Христителя від Р. Н. С. 96 в Pittsburg, Pa. S. S. буде приймати нових членів в місяці Липню і Серпню с. р. за половину вступного. Хто в шан. читачів не належить еще до жадного братства, нехай прийде до нас, а ми приймемо его як рідного брата. Наші мітинги відбувають ся в четверту неділю по першій.

За Уряд братства:
І. Костюк, секр.

Братство

св. Івана Христителя від 62 в Моне-сен, Па. приймає нових членів в місяці Августі с. р. без вступного. Хто в вас, дорогі брати і сестри, не належить еще до жадного братства в Моне-сені і околиці, нехай зголосить ся до нас, а ми приймемо кожного радо і щиро. Мітинги відбувають ся щомісяця в другу неділю по першій в італійській галі при улиці третій. Після ухвали нашого братства кожний місцевий член має бути присутній на кожнім місячній мітингу, а коли без важної причини не явиться ся в означений час, заплатає 25 цент. кари.

Горіть ся, родимці, під прапор Р. Н. Союзу! В єдності сила!
Юліан Малютин, предс.
Василь Сивик, секр.
Імим Цимбала, кас.

Повідомлене.

Повідомляємо всіх членів, що належать до братства св. Володимира Великого і до Р. Н. Союзу від 58 в Ramey, Pa., що дня 29-го с. м. будемо обходити пам'ять нашого покровителя. На се торжество мають явити ся всі брата під загрозою кари, означеної § 86 братських статутів.

За Уряд братства і від 86 Р. Н. Союзу:
Федор Фенцишин, предс.
Т. Барна, секр.

Братство

св. м. Флора і Лавра в Пітсбургу, Па., від Р. Н. Союзу 130, буде приймати в місяці Августі с. р. нових членів без вступного. Мітинги братські відбувають ся завісіді першої неділі в місяці під ч. 725 Carson Str. у п. Теодора Гута. Хто не записав ся еще до жадного братства, нехай користає а доброї нагоди і вступає до нашого товариства.

Теодор Гут, предс.
Володимир Милькович, кас.
Петро Кульчицький, секр.

Повідомлене.

Сим повідомляємо усьо американську Русь а зокрема Русинів а околиці Бостону, що дня 1-го Липня с. р. заважа-

лось у нас нове руске запомогове товариство св. Петра і Павла під ч. 14 Пармента у л. в Boston, Mass. На разі вписало ся 37 членів. Вступне вносить 1 дол. а місячне 50 цент. Братство з'обов'язує платити своїм членам по шістьох місяцях від дня вступлення до товариства по 5 дол. тижнево в разі хвороби, комта похороня і померших членів і інші принагідні запомоги.

Приймайте, брати, до нашого нового товариства всі, як один муж, а не по жалусте сего ніколи! Не забувайте, що: в єдності сила — а згода всім мила!

Мих. Гордичук, предс.
Іван Калита, кас.
Іван Радевич, секр. фінанс.
Г. Бекер, секр. проток.

Повідомляємо

всіх членів Братства св. арх. Михайла від 51 в Yatesboro, Pa., що в причині довготривалого страйку всі члени розійшлись за роботу. В Бейтсборо мало вже хто остав ся, навіть нема кому займатись справами сего Братства, а що нас живе тут яких 8 членів і не хочемо, щоб наше число пропало, то задумали ми его тут перенести. Для того відважувось до всіх членів того Братства і повідомляю їх, що ІХ. Гол. Конвенція Р. Н. Союзу відкрити на смертне в 600 доларів на 1000. Декотрі члени немають заплачено місячного вже по 3 місяці, тому прощу кожного з них, щоб сейчас своє місячне і на конвенційне по 25 цент. до 14 днів прислав, бо інакше буде виторжений як з Братства як і Р. Н. Союзу.

Заразом повідомляю всіх Русинів живущих на сій околиці, щоб прийшли і вписались до Братства і Р. Н. Союзу, а ми приймемо вас за братів в сліду ючих трох місяців без вступного.

Приймайте до Р. Н. Союзу, де єсть любов і сила і добра оборона.

За Уряд Братства
Петро Шевчик, предс. Бр.
1228 E. Falls Str., Niagara Falls, N.Y.
Йосиф Лаба,
Теодор Лиско.

Повідомлене.

Братство св. Івана Христителя, відділ Союзу 50, в Деслаудж, Мо. подає до відомості усьм своїм членам, що місячні мітинги агаданого братства відбувають ся будуть в третю неділю в місяці. Дня 19-го Августа с. р. відбуде ся головний мітинг, на котрім обговорювати ся мають дуже важні справи. Для того кожний член повинен на тім мітингу боу-словно явити ся, а хто не прийде, буде платити назначену статутами кару. Запрашаємо на той день усьм наших родимців, щоб прийшли до нас і приступили громадно до нашого братства, а так остала би найкраща пам'ятка п'ятилітнього існування сего товариства.

Від уряду братства:

Теод. Міцка, предс.
Теодор Ревак, секр.

Повідомляю

всіх членів братства св. Івана Христителя, від Р. Н. Союзу 18, в Сімор, Кон., що річний мітинг відбуде ся дня 28-го Липня с. р. в німечій галі при улиці третій (3d Str.) На тім мітингу вибрати ся буде новий уряд братства. Кожний член мусить бути присутній під загрозою кари 1 дол.

Сем. К. Вислоцкий, секр. братства.

Повідомлене.

Подаю до відомості всім членам братства св. Івана Христителя, від Р. Н. Союзу 111, в Аллегені, Па., що дня 5-го Августа с. р. о годні 1-й в полудня відбуде ся наш мітинг, на котрім обговорювати ся будуть дуже важні справи. На порядку деннім: 1. Рахунок а посвячування братського прапора. 2. Вирішане всіх довгів і заделгостей за папків і віднаки. 3. Народа над змінами статутів „Союзу“, ухваленими ІХ. головною конвенцією. 4. Відбране місячних вкладок. Кожний член мусить на сей мітинг явити ся і принести з собою свою грамоту!

Від уряду братства:

П. Гера, предс.
І. Андрусевич, кас.
Н. Опрішко, секр.

Посвідка.

Посвідчаємо отепи, що п. Андрій Астрыбюк сколентував від державністських Русинів на руску церкву в Піксіді, Н. Й. 1030 дол. Зволали ласкаво жертвувати сліду ючі особи: пп. К. Кирчів і С. Ядловський по 1 дол.; М. Пупчик, М. Тарбай, Л. Свотюк, І. Тарбай і М. Гудак по 50 цент.; З. Тхір 30 цент.; Т. Пачала, Л. Тарбай, І. Единак, Н. Гула, Д. Гайто, Г. Войтович, О. Овчарський, І. Корік, Т. Фусак, Т. Войтович, П. Гудак, Г. Фусак, П. Філяк, І. Петришин, П. Овчар, С. Данюсар, С. Фощада і І. Тима по 25 цент.; С. Карпак 20 цент.; О. Носаль, М. Тхір, Е. Філяк, І. Хованський, А. Тарбай, І. Морох і М. Бодик по 10 цент. В імени нашої парафії дякуємо сердечно п. Астрыбові і всім п. жертводавцям. Сотвори вам, Господи, многая і благая літа!

Денис Коляр, предс.
Дмитро Бибель, секр.

Товариство Братчиків.

Редакція „Свобода“ одержала для напечатання сліду юче п'єсемо:
Братчиків чесного життя!
Хто не хоче женитись і хто не хоче клопоту супружества, а на старші літа

хотів би, забезпечити собі тиха і спокійне житє, нехай вступає в товариство Братчиків. Ми запропам всіх Братів Християн і тих, котрі суть жонаті, що не можуть з своїми жонами жити а дру-гих жен не потребують. Такі жонаті також можуть вступити в товариство Братчиків. В місяці Листопаді буде оголошена „біла рада“. На ту раду зій-дуть ся усі братчики; на „білій раді“ мають урядити деби ліпше поставити „кіш“ Братчиків чи тут в Канаді, чи в Сполучених Державах. На тоє діло закуплять кілька фармемлі, щоб було де братчикам жити і учатись до даль-ших літ життя. О статутах Товариства Братчиків буде описано в рекомендації.

Отже просим ваяти на увагу: хто має щире і любовне серце до бідної Матери України-Руси і хто є правдивим сином тої чорної та висушеної в ріжних мукх та нечестях — нещасної Матери — нехай спішить в поміч братчикам а розумом і ділами. Прошу зголосуватись на адресу:

William Coffson,
540 Magnus ave., Winnipeg, Man. Canada.

Баль

Братство св. Івана Христителя від 62 в Моне-сен, Па. устроює дня 28-го юлія с. р. великий баль на дохід брат-ський і запрошує отепи усьх доохресних Русинів і Русинок, щоб зійшли ся численно в означений порі на сую нашу зававу. Баль сей розніче ся о годні 1-й по полудня в італійській галі при улиці третій. За добру зававу і скорну музичку ручать

КОМІТЕТ.

Великий Вечерок

братства св. Володимира, в Р. Н. Союзу 108, відбуде ся дня 28-го Липня 1906 в Liberty Hall під ч. 257-263 E. Houston Str. в Нью-Йорку. Рако сего дня о 10-й відправлять ся Служба Божка в церкві св. Юрія при 20-й улиці. Початок балю о 6-й вечер. Вступ від особи 15 центів.

На вечерку будуть гарні сльїва, до-клімації, добра музика і танці.

На сей вечерок запрошуємо всіх Русинів з Нью-Йорку і околиці.

А. Довганюк,
Я. Корнат,
А. Шеремета.

Конкурс.

На дяко-учительську посаду при гр. кат. Рускої церкви св. Арх. Михайла вь Шенандо, Па. конкурс оголошаєт ся. Пожадаєт ся от конкурента что-бь знав хоральний сльїв учти а і ежедневну школу провадити. О условіях писати треба на адресу: Rev. Cornelius Lavrisin, greek cath. priest Shenandoah, Pa.

О. Корнелій Лавриншинь,
29-31 настоятель прихода.

Де є?

Хто хоче шукати своїх вран-овлять через нашу газету, мусить заплатити 25 центів за кожде ого-лошене наперед.

Юзю Транчук а села Бовдур, пов. Броди. Мешкає в Канаді з жінкою і дітьми вже 5 літ. Нехай зголосить ся до:

Paul Tymczyszyn,
P. O. Napinka, Man., Canada.

Хто надішле нам найменше 50 до-кладних адресів Русинів, замешка-лих в Америці, тому перешлемо в дарунок гарну книжку.

28- А. Хромовський,
292 E. Houston Str. New York, N. Y.

Дописи.

3 Сейр, Па.

Филип Оклєвич погіб страшною смертю під ко-лесами залізничі Д. Л. в Елмайра, Н. Й. Він був родом з Загупиня, сяніцко-го повіту в Галичині. Вийшов до роботи перед семо-ю годиною а рана; заледви вступив на залізничий тор, як ненадіно надійшов та-гаровий поїзд з одної, а поїзд особовий з другої сто-рони. На дворі було мра-чно, тому Оклєвич не ба-чив надходячого поїзду о-собового. Він утік перед поїздом тягаровим як раз в то місце, куди мав переїздити поїзд особовий. Та-ким чином дістав ся неща-сний під колеса льокомоти-ви і згинув на місці. Його молода жінка дивил ся на смерть свого мужа з хатно-го порога, але видерти його з рук небезпеченства не мала ні часу ні сили. Покійний жив з жінкою за-ледви шість тижнів і по-лапив її тепер без жадної опіки. Небіщик належав

довший час до нашого брат-ства в Сейр, Па., але з я-коїсь незвісної причини пе-рестав платити і стратив всякі права до запомоги, Похорон бл. п. Оклєвича відбув ся дуже величаво, а се завдяки двом Русинам: Іванови Тарбаєви і Дми-трови Кавулич. Хоч небі-щик не був їх свояком ані навіть крайном, она оба за-няли ся щиро тілом покій-ника і не жалували свого труду, щоб свого родимця похоронити по християн-ски. О. Яцкович відправив похорон по нашому обря-ду, а рускі люди відірова-дили тіло свого брата на місце вічного спочинку. Честь і слава пп. Тарбаєви і Кавуличови, що занялись похороном бл. п. Филипа Оклєвича!

Така то сума пригода лучила ся у нас минавше-го тижня. А що ви на се, дорогі читачі? Чи нема між вами таких байдужних Ру-синів, як пок. Филип? Ей, брати, пора уже призаду-мати ся над своєю власною долею! Неодина жалувє тих кількадесят центів на мі-сяць і не вступає до жад-ного братства ані до жадної організації. А хто з вас знає, чи завтра? От небі-щик Оклєвич вийшов з до-му веселий, здоровий, не надіяв ся ніякого лиха, аж тут одна маленька хвилька — і вже по нїм! Липив жінку на Божу волю, а на його похорон мусіли скла-дати ся чужі люди. Страх, а не знаю, як такі легко-духи можуть спокійно хо-дити по Божому сьвітлі! Чо ловік — сам собі ворог!...

Григорій Ковалевич.

3 Нью Бритейн, Конн.

Через довший час не бу-ло у нас сьвященника. Один з наших урядників закроїв собі великого розуму і удав ся до о. Годобая, щоб той дав нам якого духовника. О. Годобай відповів через телефон, що у него є о. Волкай, котрий згодить ся обняти місце в нашій па-рафії. Наш „мудрий“ уря-дник говорив відтак через телефон з самим о. Волка-ем, а сей приобіцав ся при-бути до нас в неділю, та не приїхав аж в середу. Зійшло ся на нараду заде-ви кількох урядників па-рафіяльних і з ними почав о. Волкай умовляти ся. „Як згодите ся на мої жаданя — говорив о. Волкай — то добре, а як ні — то ні... Я маю тепер дуже добру парафію, люди мене шану-ють і люблять, тож я вам зовсім не накидаю ся!...“ Присутні урядники не мо-гли заключати на свою вла-сну руку жадної угоди з сьвященником і просили о. Волкає, щоб заждав до па-рафіяльного мітингу, який відбуде ся найближшої не-ділі. Мітинг відбув ся, але парафіяни не згодились на вимоги о. Волкає і веліли відписати йому, щоб біль-ше до нас не приїздив. По-лучивши сую ухвалу цілої парафії на письмі, загнівав ся на нас о. Волкай, але таки до Нью Бритейн при-їхав... „Що ви мені маєте писати якісь листи, коли я

тут прийнятий! Я ту маю бути, бо я сую парафію за-ложив і дав свої долари!... Не знаємо, чи претенсії о. Волкає до нашої парафії мають яку реальну підста-ву, але скоро о. В. каже, що ми ему винні якісь до-ляри, то повинен подати рахунок на письмі, а ми вернемо ему его гроші враз з процентом. Ми не хочемо кривди о. Волкає і не хо-чемо з ним сварити ся, ані его ганьбити, але в нашій парафії его не хочемо, бо така є воля усьх наших людий.

Читаємо в „Правді“ шу-мну новинку, що у нашій парафії примірна згода. Я-кийсь „патріот“ кличе до всіх доохресних Русинів: „Удавайтесь, брати, з кож-дою потребою до нас, бо ми маємо тепер дуже хоро-шого духовника в особі о. Волкає...“ Та чи се прав-да?... За попередних сьвя-щеників була наша церква битком набита, а тепер? — Ми би радили о. Волкаєви, аби ішов собі з Богом на попередню свою парафію, де его люди „дуже шану-вали і любляли“, а нас о-ставив в спокою. Не робіть отже між нами соблазни і не доводіть нас до крайно-сти, бо інакше будемо при-неволени подати до прилю-дної відомости усьі ваші „зделки“, а се чейже не принесе вам ані користи ні слави!...

Церковний уряд:

Михайло Войко, предсід,
Осиф Герент, касієр,
Стефан Роман, секретар.

В тій самій справі діста-ємо від іншого дописува-теля сліду юче п'єсемо: Мо-сквофули величають ся в своїй газеті, що в ньюбри-теньській парафії спокій і згода. Таку згоду люблять хіба москвофули... Они бють ся заедно, волочать ся по кортах і виставляють на сьміх цілу парафію. Не-давно тому заплатив в кор-ті один „мудрагель“ \$150. До церкви люди не ходять; всього щось дванадцатеро людий і то уже разом з о. Волкаєм. По колекті вгана-ють самі егомость із коле-кторами, але їх так дуже люблять, що мусять ходи-ти по домах з палицями. Ну, чиж се може не при-мір згоди і братньої любо-ви?...

3 Елм Валей, Ман., Кан.

У нас тепер часи горячі. Доці перепадають а часта, то і збіже росте дуже спо-ро. Нашому сусідови, Га-врилови Хомулці стала ся сума пригода. Дня 22-го Червня згоріла йому стай-ня. Шпихлір коло стайні остав ся цілий, бо сусіди не допустили до розшире-ня огню. Щасте, що вітер дув з противної сторони, а то ціле газдівство було би пішло з димом. Огонь роз-ложили діти коло сїна, що лежало біля стайні. Шкода невелика. Ще одної біді не випав Хомулка ві дво-ру, а вже друга, далеко страшніша, стояла готова ва його плечима. В чотири дні по тім випадку т. е. дня 26-го м. м. померла

Всячина.

БАТЬКО НЕ ПІЗНАВ СІНА.

В Оташовичах, бобрєцького повіта, в Галичині, лущила ся оноді дивна пригода. Одному з господарів хтось украв полотно, що білило ся на сонці. Господар метнувся шукати за ним і найшов его в збіжу. Нікому не розповідаючи про се, засів він на ніч, дивити ся, хто прийде по полотно. На нещасте перекривав межою син того господаря. Серед нічної пільми батько не пізнав сина, скочив до него, звалив на землю і почав дусити. Син також не пізнав батька, і аж коли побачив, що его противник не шуткує, почав кликати о ратунок. По голосі батько пізнав сина і пустив его з під колін, почім оба вдоволені вернули до дому.

В РОСІЇ ВСЬО МОЖЛИВЕ.

З Севастополя доносять російські часописи цікаву вість про печатане революційної часописи „Салдат“ революційним путем в печатні часописи „Жизнь Крима“. Подія відбула ся так: Около 10 год. рано явив ся в друкарні Шнайдер, де печатала ся часопись „Жизнь Крима“, узброєний гурток боевого комітету рос. соц. дем. рев. партії і заявив, що всі, що знаходять ся в друкарні і прилежній редакції є арештовані і грозять нарядженням „оружем, зажадали від складачів, щоби приступили до складання 6-го числа революційної часописи „Салдат“. Двері і телефону стерегло двоє людей узброєних бомбами, інші, узброєні в револьвери обсадили всі входи і стерегли арештованих. Всіх, що попали ся до друкарні, сейчас арештовано і змушувано сидіти в запертю аж до скінчення друкування цілого числа. Складачі під загрозою працювали так скоро, що около 4 години по полудні 5.000 чисел було вже готових. Готові числа сейчас забирали. Коли вже все було готове, зібрано всіх арештованих до одної салі а один з узброєних революціонерів заявив: „За пів години ви можете відійти звідси, але не скорше. Тямте, що те все, що стало ся — сон. Ви нікого не знаєте, нікого не виділи, нічого не тямте; так маєте говорити, колиб вас про що небудь питали. В противнім випадку вам грозить смерть на підставі рішення боевого комітету“. Складачів накормили революціонери хлібом, а коли все було готове, подякували їм за услуги. На підставі рішення коміт. печатано революційною дорогою в друкарні п. Шнайдер, а на другій стороні великими буквами поміщено заяву: Пошукуємо за друкарнею, в котрій можнаб напечатати семе число „Салдата“. Удачі сего підприємства допомогло багато те, що друкарня Шнайдер знаходиться майже зовсім за містом.

ПОЛЯКИ А ХІНЦІ.

Вшехпольська „Gazeta kolumijska“ в Галичині, грозить з причини заповіданих ся страйків підчас жнив, що „о скільки мазаурекій робітник не буде вистарчати на покриті запотребованія, дідачі з Коломийщини спровадять хінських кулісів (!) до пільних робіт за кількатиїми контрактами“. Сама собою та погроза глупа, бо не може бути виконана, однак влучно характеризує політику Вшехпольяків, які волили би спровадити навіть Хінців, чим узгляднити жаданя руского населення, серед якого жили з діда-прадіда та живили ся его потом-градею.

АСЕКУРАЦІЯ ЗЕМЛІ.

Властители великих обшарів землі в Росії боять ся о свої майна і в многих випадках передають землю банкам на иродаж дорогою парцеляції. Однак селяне помимо низької ціни не спішають ся її купувати, бо надіють ся дістати землю даром, зглядно за безцін на сплату. Дідачі придумали проте инший вихід і починають обезпечувати землю в асекураційних товариствах перед страстою. Часописи доносять, що відомий богач Харитоненко обезпечив за кордоном свою землю, 100 тисяч десятин, на той випадок, як в поміщиків відбрати муть або викупати муть землю. Харитоненко обезпечив усе свою землю за 35 мільонів кар. себто по 350 карб. за десятину. Як відбрати муть чи викупати муть землю дешевше, ніж по 350 карб., то товариство обезпечень мусить доплатити Харитоненкови усе, скільки не стане до 35 мільонів. Асекурація землі важна на 10 років, за що платять ся 2 процент з 35 мільонів.

НАЙСТАРША ЖЕНЩИНА В НІМЕЧЧИНІ

живе в селі Шпіцендорф в Баварській міс. Є се вдова по рубачу, Йосифа Едер, що 19 го марца скінчила 118 рік життя. Так говорять найбільше вже достовірні жерела — метрики. Вона держить ся ще так добре, що може по утяжливих нерівних дорогах своєї рідної околиці ходити без нічної помочи. В 65 р. життя стравила свого чоловіка, що не полавив їй нічого крім троє дітей. Тепер проживає вона при своїй найстаршій дочці, що числить тепер 85 літ і бавить численну громаду своїх внуків і правнуків. Ще сего року на Великдень ходила пішо до костела до сповіди. Ціле жите живила ся молоком, німецькими кнудлями, капустию і бульбою. Мясні potravи знала лиш з книжок, бо в тамтих околицях селяни їдять мало коли мясо. За те не могла обійти ся рано без кави.

ЯК ВІДРІЗНИТИ ЙДОМІ ГРИБИ ВІД ЙДОВИТИХ?

1) Кожен нездалий, ідовитий гриб має дуже противний запах, як его роз-

душити в пальцях. 2) Тоті ідовитого гриба можна зрозуміти, що мають у собі молочко, по більшій частині ідовиті. 3) Як перекусати гриби, покрані, лиш би кидати в окріп — от тоді добре їх кинути у винний одет, щоби там постояли якийсь час. Винний одет усуває по більшій частині всі шкідливі складники, таким чином, тоті гриби цілком добрі для їди. — „СВОБОДА“ посилає гроші до всіх частий світа по тій самій ціні, що всякі чужі агенти. Гроші доводять до краю за 12 днів. Чого волохитись по чужих, коли свої можуть вас так само обслужити. Адресуйте: SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

Збирайте жертви на Боевий Фонд.

Пісня руского імігранта.

Я в неділю встав з раненька, тай зачав думати, Що здало ся до „Свободи“ дещо написати. От думаю я, думаю, до діла беру ся, Про нещасну руску долю разом і журю ся. Чому то той руский нарід до чого возьметь ся, То при кожній вже нагоді з собою сварить ся? Як зйде ся двох Русинів, — в політику грають, Та на гадці не одну лиш націю мають. В їх головах кружать завсе всілякі мрії... Два Русини як зйдуть ся — вже є три партії! Перший каже: „Та я Русин, твердий москофіле“, Наша слава в ріднім краю на ціле Поділе!... Другий мовить: „Я радикал, ще й соціаліста, А таких є мільони шей і тисяч двіста!...“ Така наша руска згода... аж чужі сьміють ся: Нім Русини ся погедять, то перше побють ся! Я гадаю, що таке треба раз урвати І до діла до доброго всім нам ся єднати. І так, братя дорогі, як ми всі за морем, Так ставаймо до „Союза“ під одним прапором! Хоть ми тут і за морем, хоч ми і з Подоля, То в незгоді нас чекає нечувана доля. Бо ми щастя тут не маєм, хотий за водами, Во чужії нами роблять, як тими волами. А то тому, братя милі, що в нас ніт культури, Що до нині ся тримаєм глупої натури. А дивіть ся, братя милі, та на того Жиди: Куди влізе, щасте має все тая огида. А то тому, що держить ся батьківської азбуки, Від малого аж до смерти шукає науки. То нам, братя, про науку треба пам'ятати, Та про бідних в своїм краю нам не забувати.

Хоть я уже давно з краю, — думаю до нині: Що там бідний нарід робить у тій Галичині? Там деє Жиди із Ляхами над хлопом старшують; За півдурно він їм робить, шей живцем марнують, Во Францішко їм позволив... хлоп не ма' устави, Хлоп робити тільки має, мовчати устами. Щоб по хлоп той обізвав ся, вже войско асилає, І до Жиди на роботу силов наганяє. І уляни і гузари шей тії драгони — Все то того хлопа гонять в жидівські загоны. Гонять сини батьків рідних на жидівську ниву, Шей пильнують, щоб робили цілісінку днину. Тато з мамов ревне плаче й жалко споглядає, Як їх з заду шаблюкою синок підганяє, Що не ходить за петнастий колосок робити... Ревне плачуть: „Син поверне, не буде чим жити! Бо за топку соли жали аж цілую днину; Та шей й сина одягнути в лихую годину, Бо при войску з него стягнуть із хребта сорочку... За щож я тя тепер вберу, бідний голубочку! А ти ж мене тут пригнавесь за ту сіль робити, А там в дома хліба нема, чим же будем жити?...“ Чи знаеш ти, читателю, чом мати ридає? Бо за місяць син із войска до дому вертає. Повернув же син із войска, тай рідню витає, Єго бідна, стара мати на ногу куляє. „Чом куляєш, стара мати?“ — син зачав питати, — „То від тої твої шаблі... як я йшла жати... То для тебе я йшла, сину, хліба заробити, А тогди в нас були страйки... ти хтів мя забити!...“ — „Я не винен, рідна мати, винна дисципліна, Щом батькови й рідній мамі поломав коліна!...“ Вийшов вояк на улицю, здибає камрата, Той му каже: „дурний бувесь, щось стріляв до тата!“ — „Вибачай ми товаришу, вже того не зроблю, Тепер своїм командирам коліна поломлю.“ Так берім ся всі до діла, бо лиха доля І всіх Жидів із Ляхами вигонім з Подоля, Як зробили наші братя, що є за кордоном, А тепер ся поділили тай паньським загоном.

Кличу до вас, рідні братя: до смерти учім ся, А поки-що усі разом в наш „Союз“ горнім ся! Тимко Милецьук, з Нью Йорку.

Ukrainische Rundschau

виходить у Відні 15-го кожного місяця в об'ємі 40 сторік вісників. Видають і редагують: посол до віденського парламенту Василь Яворський і Володимир Кушнір. Сю часопис заснували Русини в Росії і Австрії на те, щоб вивести перед світ кривди, заподіяні рускому народови в Галичині і на Україні, — щоби розбивати брехні, голошені російським правительством і польською шляхтою про наш нарід перед світом і єднати собі освічені народи на союзників в нашій боротьбі о істнованє. Є обовязком кожного свідомого Русина, котрий розуміє значіє тої часописи підпирати її. Передплата коштує на рік лиш 1 і пів долара. Гроші найліпше посилати на таку адресу: Redaction Ukrainische Rundschau Austria, Wien, XVII. Frauenfelderstrasse, 2.

Християнин до Християнина.

Повідомляю всіх Русинів, що від 1-го Юлія мій

Банковий Бизнес

переніс я під ч. 402 S. Washington Ave., на Флац, і прошу кожного мого крапана, аби, сли хоче писати до краю гроші або купити шифкарту до краю або в краю, так само сли має яке право, або потрібне контракт, — не забув на

Перший Руский

Християнський Банк.

Кожен може звернути ся з довірієм до сего банку.

З поважанєм

ЙОСИФ РАЙХМАН,

спільник Івана Меймета б. ц. к. конзулярного агента, 402 S. Washington Ave., Scranton, Pa.

Діамантовий

Електричний Хрест

Званий також Хрестом Волта, винайдений кілька літ тому в Австрії.

Лічить Руматив мускулів і ставів, Невралгію, Нервовність, Ослаблене, Безсоння, Гістерію, Параліж, Трасене, Аполексію, Падачку, Танець св. Віта, Бите Серця, Біль Голови і всі хвори першої системи. Ділає сего Хреста слідує по кількох годинах, хоч часом треба ждати кілька днів. Пришліть нам долара почтовим або експресовим моніордером, а вишлемо вам один Електричний Діамантовий Хрест або шість за 5 дол. І. Бел, а Штутгарт, Арк. пише: — Я мав болі роками і лікар ні патентовані ліки не помагали. Тепер я зовсім здоров завдяки Електричному Хрестови.

Ланове: Посилаєм Вам \$5.00 на 6 Діамантових Хрестів. Той що Ви писали, лічить наче чудом. — Сестри Бенедиктинки, 2824 Dauphin St. New Orleans, La.

Адрес: Diamond Electric Cross Co. Dept. 60 306 Milwaukee Ave. Chicago, Ill.

Вироба брацелі, манші, шапки, відеонані, хоругви, уніформи. Ціниє і виробляє висаме даром.



ST. HERMAN'S Benevolent Society. ORGANIZED FEB. 1888. ROCHESTER, N.Y.

Можете писати до нас по руски, словенськи або польськи. R. H. MORGAN, 13 N. Main St., Sheboygan, Pa.

Даремні Фарми!

Хочеш довідатись про край де уряд дає новим поселенцям найгарнійшу землю оєсім даром, про край де 100.000 Русинам тепер добре новодить ся.

Великий Канадійський Північний Захід.

Сли так, то не забудай писати малу суму, бо лиш \$1 як річну вєдплату на одну руску часопись в Канаді, часопись яка що тижня переповнена фактами про пошту сего краю, особливо між Русинами там поселеними.

Русно-Англійський і Англійсько-Руский Плувач. Книжка, яку кожний Русин повинен мати. Вить ся скоро по англійськи. Написана і надрукована там, щоб заспокоїти жадани Русинів в Америці і Канаді. Много помітних і поучаючих відділів. Ціна \$1.50.

Канадійський Фармер

P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

НА ПРОДАЖ

Два лоти Крави євєно і Ривер Стріт. Голосить під ч. 420 Стівн Євєно, Скрентон, Па.

На продаж тано

2 лоти 40x150 і 45x150 (один з них корпєровий) в Скрентон, Па. Ближших пояснень уділяє Редакція „Свободи“.



Перший Руский Народний Банк
—i—
Канцелярія
Адвокацко-Нотаріальна
A. Chromowski & Co.
292 EAST HOUSTON STR.
NEW YORK, N. Y.

БРАТЯ! Посилайте гроші до краю через Руско-Американий Народний Банк.
Пересилка як найтанша, скоро і безпечно.
ШІФКАРТИ на найліпші 4-козинові кораблі купуйте у А. Хромовського. У мене ціни найтанші, бо я маю заступництво на всі лінії корабельні.
КАНЦЕЛЯРІЯ АДВОКАТСКО-НОТАРІАЛЬНА полагоджує фахово всі справи судові, цивільні і карні в краю і Америці, виготовляє повноважні контракти купна і продажі, цесії і скрипти довжні і залагоджує всякі справи ґрунтові, табулярні і спадкові.
ВАЖНЕ! Не занедбуйте асентерунку, контролю і вправ військових! Если по повероті до краю хочете уникнути строгої карі за занедбане повноважний військових, то удайтесь до А. Хромовського.
РУСКА НАРОДНА КНИГАРНЯ А. Хромовського має на своїх складах дуже хороші книжки до читання і молитви.
РОДИМЦІ! Покиньте вже раз чужих нефахових агентів, а удавайтесь в кожній справі до фахового чоловіка а щирого Русина і жичливого Вам брата А. ХРОМОВСКОГО.

Перше Руске Народне Бюро Праці
і офіс інформаційний
A. Хромовский і Ко.
292 East Houston Str. **New York, N. Y.**

Если хочете дістати добру роботу, то удайтесь до А. Хромовського, а певно не пожалуете сего.
Уділяємо всяких інформацій, займаємось вишуканем кривих і знайомих, посередничимо в всяких справах дискретних, і діляємо обясненя в річах бизнесових.
Питається про все докладно а знайдете добру пораду! 28-

Нечуване! Небувале!

Нич не коштує
спитати ся як ся їде за
18 доларів
до Старого краю
вигідно на кождім кораблі особовім
або поспішнім.

О тім можете довідати ся
у
A. ХРОМОВСКОГО
в Нью Йорку
292 East Houston Str.

За 18 доларів аж до Кракова!

За 18 доларів до самого краю!

ОДИНОКИЙ РУСКИЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green Str., JERSEY CITY, N.J.
Кожний Русин маючий яку небудь потребу в Нью Йорку, чи в околиці, повинен вступити до того готелю, бо тут дістане найздоровіші і найтанші напінки всякого рода і пораду, де найлучше купити шифкарту.

Одинка ва ціле жите \$5.95
Правдний 14 к. Золотом повнений а не позолочений годинник стемпльований в середині "14 к" гарантований на 20 літ. Виглядає як щиро золотий годинник але є сильнійший, гарно гравірований або простий а в никелем Американським осередком, камінцями, волосом і білим емальованим циферблатом; можемо его дістати в якій небудь величині: мужеский номер 18 або 16 і жіночий, номер 6 або 8. Висилаєм експресом С. О. Д. і пошлемо его оглядати перед заплатам. Сня переконаєм ся, що се найліпший годинник за ці гроші, заплата агентова \$5.95 і кошти експресу. Гарний ланцюшок додаєм даром, а хто пришле вперед гроші, дістане гарне золоте перо або золотий ланцюшок і хрест даром і заощадить кошти експресу. Не бій ся: ми стоїмо за се, що говоримо. Той сам годинник в осередком Elgin о \$2.00 більше. Пиши виразно що хочеш.

Вийшла нова книжочка „Читальні“ ч. 26 за місяць Юній 1906 п. з. „Через кордон“. Ціна 15 центів. Адрес: Czytalia, Box 353, Scranton, Pa.

MORRIS FORST & CO.
COR. SECOND AVE. & SMITHFIELD ST., PITTSBURG, PA.
Сливовиця Виска
Нас знають в цілій Америці, що ми продаєм ліпшу виску за ту саму ціну як хтєнебудь другий в Америці.
Платимо експрес від замовлень више \$5.00 на вхид до Нью Йорку і на захід до Чикаго. На дальші віддалення опускаєм 10 прц. на оплату експресу або фрейту.
Враз з замовленем посилайте готівку в реджистрованім листі або почтовий переказ до Morris Forst & Co., Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.
Пишіть по приватний ціник. Веі мови.
MORRIS FORST & CO.
Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa. ТОРНОЛЬ

ЮРІЙ ХИЛЯКЪ,
Агентъ Р. Народного Дому въ Олифантъ, Па. и на околицияхъ.

Банковий Бизнесъ **Офісъ Адвокатскій**

Банковий Бизнесъ.
Тутъ можете послати свои грошѣ безпечно а оплата дуже тана.
Также продаю шифкарты на всѣ лінії за ту саму цѣну, що и головний компанія.
Хто хоче дати відложити грошѣ, чи лише на часъ або на процентъ, або въ старѣмъ краю въ Банку на процентъ, або хоче позичити грошей на добру заруку, най удасть ся до мене.

Офісъ Адвокатскій.
Хто бы хотѣвъ продати або купити собѣ фармы тутъ, або дѣмъ въ старѣмъ краю продати або купити ґрунтъ, увольнити ся відъ контролѣ войсковой, відъ ексцирки або асентерунку, най прийде до мого офісу або менѣ напише.
Грошѣ посылайте на money order або Bank Draft на адресу:
GEO. CHYLAK
BOX 368, OLYPHANT, PA.
Въ ГОТЕЛЮ ХИЛЯКА найдете всегда свѣже, зимне пиво, импортованій вина и цигара першои клясы.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!
Загадом кождий питає: Що буде дальше? Чи піде робота? А може буде страйк? Ніхто не може на се певно відповісти. Чи знаєте де не потрібуєте бояти ся страйку? — На фармі. На фармі не маєте „боса“, ніхто вам не розкаже, ані з роботи Вас не нажене.
Я вам поможу, стати независимим. Купіть собі фарму. За моім посередництвом можете собі купити фарму в стейтах Вірджинія, Норт Каролайна і Алабама. Добра земля, воздух і вода. Родить ся пшениця, жито, овес, кукурудза, тютюн, виноград, бандурки і всяка зеленина.
А все можете добре продати і за готові гроші. — Пишіть на адрес:
JOHN JELINEK,
116 PINE ALLEY, BRADDOCK, PA.
Напишіть десьте прочитали се оголошене.

Л. Корибский
Канцелярія Адвокатска
33 Broadway, New York, N. Y.
Бюро Адвокатске провадить всякі справи судові, цивільні і карні. Вирабляє повноважні, завішання, контракти купна і продажі, даровизни, скрипти довжні, цесії. Справи спадкові і подання гіпотечні, вирабляє позички гіпотечні і сплату довгів. Посередничить при продажах майна в краю.
Бюро Нотаріальне займає ся легалізацією всіх правних документів.
Справи Війскові, як подана о увільненя від контролю і вправ, о асентерунок в Америці залагоджує моя Канцелярія військова.

ЧИТАЙТЕ!
Спис книжок, які продаємо:

Америка.....15 ц.	Навернений Грішник.....20 ц.
Ангел та пустельник і т. і.....15 ц.	Народний рух австро-угорских Русинів.....15 ц.
Біблія Велика.....2 дол.	Новий Завіт.....15 ц.
Борба клас і чому робітничий організають ся.....15 ц.	Образки і загадки.....10 ц.
Весела книжочка в образках.....30 ц.	Оповідання.....15 ц.
Гріх мільонерів і т. п. С. 7.....15 ц.	Оповідання про задржих богів.....10 ц.
Дещо в історії православної місії в Америкі.....10 ц.	Про відступників від рос. православія.....10 ц.
Дещо про звирята.....30 ц.	Про нутро землі.....25 ц.
Дві левади і т. п. С. 5.....15 ц.	Підземні скарби.....25 ц.
Дорога любови, то Божа дорога С. 6.....15 ц.	Покуса.....10 ц.
Емігрант.....15 ц.	Псалтир.....1 дол.
Жевнір.....10 ц.	Розмова Поляка, в Русинем.....10 ц.
Журавлі.....15 ц.	Руско-англійскій словарець.....20 ц.
Жите Ісуса Христа.....1.50 дол.	Релігійні вірованя старинних народів.....30 ц.
Жите, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах.....15 ц.	Смерть.....10 ц.
Зуб за зуб.....10 ц.	Стародавні казки та оповідання.....15 ц.
Казки про Жидів.....15 ц.	Степові люде.....15 ц.
Історія Руси в образках.....10 ц.	Страйк.....20 ц.
Капітал і праця.....15 ц.	Тарас Шевченко.....15 ц.
Книжка Рахункова.....50 ц.	Тимко Гаврилюк.....15 ц.
Календар.....25 ц.	Унія в Америці.....20 ц.
Марія.....10 ц.	Хто в чого живе.....15 ц.
Многострадалий народ, огляд історії українського народу.....20 ц.	Які то є люде на землі, в 20 образках.....50 ц.
	Як мужик ходив до царя правди шукати.....15 ц.
	Через кордон.....15 ц.

Золоте перо Celtric 1.00 дол. **Золоте перо Sanford 2.00 дол.**
Атлас цілого світа, англійскій, 105 мап, над 300 сторін, подає имена і людність 40.000 міст цілого світа 1 дол.
Мапа Сполучених Держав і цілого світа 4 стопи широка а 6 стіп довга (инші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.
Адрес треба всегда виписати англійськими буквами і то дуже виразно.
Адресуйте:
Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Новий Завіт
Господа Нашого Ісуса Христа в язиці церковно-словенським в переводом на язык народно-рускай з поясненнями: О. А. Бачиньского, за одобрением і благословением Митрополита. Сторін 992.
Ціна 4 долари.
Псалтир
в язиці церковно-словенським в переводом на язык народно-рускай, з поясненнями; о. А. Бачиньского; за одобрением Митрополита. Сторін 286.
Ціна 1 дол.
Обі книжки разом 4.50 дол.
Замовлення враз з грішми посилати на адресу:
SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

Чи чули Ви, що „Свобода“ посилає гроші до краю?
Чому ж посилаете все ще гроші через чужих?
Хто пішле до краю через „Свободу“ не менче 50 доларів нараз, той дістане в дарунку гарний налендар.
Адрес:
SVOBODA, BOX 353, SCRANTON, PA.

Оден з найбільших броварів в Америці.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.
Хто лиш раз по Голова від него коштує сего пива, ніколи не болить, то иншого вже не боєсть здорове і буде пити. **поживне.**
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕПШО ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРІТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.